

Hurdan är en bra bidragsansökan?

En studie om vad finlandssvenska fonder och stiftelser letar efter i bidragsansökningar.

Frida Lassus

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Kulturproducentskap
Identifikationsnummer:	
Författare:	Frida Lassus
Arbetets namn:	Hurdan är en bra bidragsansökan? En studie om vad finlandssvenska stiftelser och fonder letar efter i bidragsansökningar.
Handledare (Arcada):	Nathalie Hyde-Clarke
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p>Jag har genom denna kvalitativa studie tagit reda på hurdana bidragsansökningar som blir beviljade understöd av finlandssvenska stiftelser och fonder. Syftet med studien var att ta reda på hur man skriver en bidragsansökan som har potential att bli beviljad bidrag. Målsättningen var att utgående från det resultat som studien ger, kunna skapa en guide med instruktioner och tips på hur man skriver en bidragsansökan. Enligt en rapport från tankesmedjan Magma har de finlandssvenska fonderna och stiftelserna en växande roll på det finlandssvenska kulturfältet. Fonderna och stiftelserna delar ut betydande summor som är viktiga för många kulturaktörer. Då statlig finansiering minskar blir fondernas och stiftelsernas bidrag ännu viktigare. Därför är det av stor vikt att veta hur man skriver en bidragsansökan. Studien är begränsad till fyra olika stiftelser och fonder; Svenska kulturfonden, Svenska folkskolans vänner, Konstsamfundet samt Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond. Tre olika representanter för fonderna och stiftelserna intervjuades i semistrukturella intervjuer. I studiens resultat framkom att man i sin ansökan ska beskriva det man tänkt genomföra på ett klart och tydligt sätt. Projektet eller verksamheten ska vara konstnärligt intressant och allmännyttigt, passa finansiärens fokusområde och den som genomför projektet ska vara rätt slags aktör. I resultatet framkom också vad man ska tänka på gällande specifika frågor. De vanligaste misstagen som sökande gör var, enligt studien, olika sorters slarvfel eller osammanhängande och otydliga ansökningar. Av resultatet skapades en guide för hur man ska skriva en bidragsansökan. Guiden hittas som bilaga i detta arbete.</p>	
Nyckelord:	bidrag, ansökan, fond, stiftelse, finlandssvensk, kultur
Sidantal:	55
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	20.4.2020

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Cultural management
Identification number:	
Author:	Frida Lassus
Title:	What does a good grant application look like? A study of what foundations are looking for in grant applications.
Supervisor (Arcada):	Nathalie Hyde-Clarke
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>In this qualitative study, I have researched what kind of grant applications are approved by Finland-Swedish foundations. The aim of the study was to find out how to write a grant application with approval potential. The objective was to create a practical guide with instructions and tips for writing grant applications, based on the results of the study. According to a report from the think tank Magma, the Finland-Swedish foundations play an increasingly big part within the Finland-Swedish cultural field. The foundations grant significant amounts of money to many people within that field. As state financing decreases, the money granted by the foundations becomes even more important. Therefore, it is of great importance to know how to write a grant application. The study has been limited to four foundations: Svenska kulturfonden, Svenska folkskolans vänner, Konstsamfundet, and Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond. Three representatives of the foundations were interviewed in semi-structured interviews. The results show that the project should be clearly described in the application. The project or the activity of the organisation needs to be artistically interesting and for the benefit of everyone, it needs to fit the focus point of the financier, and the organisation carrying out the project needs to be an appropriate one. Moreover, the results highlighted what to keep in mind regarding specific questions. According to the study, the most common mistakes that applicants make are mistakes caused by carelessness, and writing incoherent or vague applications. Based on the results, a guide for writing grant applications was created. The guide has been added as an appendix to this thesis.</p>	
Keywords:	grant, application, foundation, Finland-Swedish, culture
Number of pages:	55
Language:	Swedish
Date of acceptance:	20.4.2020

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Kulttuurituottaja
Tunnistenumero:	
Tekijä:	Frida Lassus
Työn nimi:	Minkälainen on hyvä apurahahakemus? Tutkimus siitä mitä suomenruotsalaiset säätiöt ja rahastot etsivät apurahahakemuksissa.
Työn ohjaaja (Arcada):	Nathalie Hyde-Clarke
Toimeksiantaja:	
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Olen tässä kvalitatiivisessa tutkimuksessa ottanut selvää siitä, minkälaiset apurahahakemukset saavat avustusta suomenruotsalaisilta säätiöiltä ja rahastoilta. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, kuinka kirjoittaa apurahahakemus, jolla on mahdollisuus myöntää apuraha. Tavoitteena oli pystyä luomaan opas, joka sisältää ohjeita ja vinkkejä avustushakemuksen kirjoittamiseen tutkimuksen tulosten perusteella. Ajatuspaja Magman raportin mukaan suomenruotsalaisten rahastojen ja säätiöiden rooli on kasvanut suomenruotsalaisella kulttuuri-alalla. Rahastot ja säätiöt jakavat tarvitsemia summia monelle kulttuuritoimijalle. Rahastojen ja säätiöiden summat ovat myös erityisen tärkeitä kun valtiolliset rahoitukset vähentyvät. Siksi on erittäin tärkeää tietää, miten kirjoittaa hyvä hakemus. Tutkimuksessa on ollut mukana; Svenska Kulturfonden, Svenska folkskolans vänner, Konstsamfundet sekä Stiftelsen Marta ja Albin Löfgrens kulturfond. Kolme eri edustajaa rahastoista ja säätiöiltä olivat mukana semi strukturoiduissa haastatteluissa. Tutkimuksen tuloksessa tuli esiin, että hakemuksessa pitäisi kirjoittaa selkeästi sen, mitä yrittää toteuttaa. Projektin tai toiminnan tulee olla taiteellisesti kiinnostava sekä hyödyllinen, sovittava rahoittajan painopistealueelle ja projektin toteuttavan henkilön on oltava oikeanlainen toimija. Tulos paljasti myös, mitä ajatella tietyistä asioista. Tutkimuksen mukaan tavallisimmat virheet hakemuksissa ovat erilaiset kirjoitusvirheet sekä että hakemus on sekava ja epäselvä. Tutkimuksen tuloksien perusteella luotiin opastus kirja siihen, miten kirjoitetaan hakemus. Opas löytyy liitteenä tässä tutkimuksessa.</p>	
Avainsanat:	avustus, hakemus, rahasto, säätiö, suomenruotsalainen, kulttuuri
Sivumäärä:	55
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	20.4.2020

INNEHÅLL

1	Inledning	8
1.1	Syfte, frågeställning och målsättning	8
1.2	Avgränsningar	9
1.3	Begreppsdefinition	9
1.4	Metod	10
1.4.1	<i>Genomförandet av intervjuerna</i>	12
1.4.2	<i>Utvecklandet av guiden</i>	13
2	Bakgrund	13
2.1	Finlandssvenska fonder och stiftelser	14
2.2	Stiftelser och fonder i denna studie	16
2.2.1	<i>Ansökningar</i>	16
2.2.2	<i>Svenska kulturfonden</i>	17
2.2.3	<i>Svenska folkskolans vänner</i>	18
2.2.4	<i>Föreningen Konstsamfundet</i>	19
2.2.5	<i>Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond</i>	21
3	Resultat och analys	22
3.1	Bakgrundsfakta gällande Svenska kulturfonden	22
3.2	Bakgrundsfakta gällande Svenska folkskolans vänner	23
3.3	Bakgrundsfakta gällande Föreningen Konstsamfundet	24
3.4	Bakgrundsfakta gällande Löfgrens kulturfond	25
3.5	Samarbeten mellan olika stiftelser och fonder	26
3.6	De centrala delarna i ansökningarna	27
3.7	Beviljade ansökningars egenskaper	29
3.8	Projektets målgrupp	31
3.9	Projektets tidsplan	31
3.10	Projektets mål och syfte	32
3.11	Budget och ansökt belopp	34
3.12	Andra beviljade bidrag	37
3.13	Vanligaste misstagen	38
3.14	Yttre faktorer som påverkar	40
3.15	Motiveringar på besluten	41
3.16	Bästa tips till de sökande	43
3.17	Frågor specifika för stiftelserna och fonderna	44
3.17.1	<i>Svenska kulturfonden</i>	44
3.17.2	<i>Svenska folkskolans vänner</i>	46
3.17.3	<i>Föreningen Konstsamfundet</i>	48

3.17.4	<i>Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond</i>	50
4	Diskussion	50
5	Avslutning	53
	Källor	56
	Bilagor	58

FÖRORD

Min skrivandeprocess för det här arbetet kommer minst sagt att vara minnesvärd eftersom de sista veckorna spenderades i hemmakarantän på grund av Covid-19-pandemin. Jag är stolt över att jag trots alla omtumlande nyheter och den osäkra framtiden lyckades få ihop mitt arbete i tid. Men utan alla människor omkring mig, i min närhet (eller på ett säkert avstånd), skulle inte slutresultat vara det samma. Jag vill tacka mina vänner Cara Feodoroff och Carolina Råman som varit med under hela processen och stöttat mig med sin positiva och uppmuntrande attityd. Cara har dessutom hjälpt mig att översätta mitt abstrakt till finska. Jag vill också tacka min syster Fanny Lassus som gjort den engelska översättningen av abstraktet. Jag vill tacka min handledare Nathalie Hyde-Clarke som varit den absolut bästa handledaren och som efter varje handledningstillfälle inspirerat mig att fortsätta skriva. Ett stort tack går också till min sambo Anton Elmvik som hjälpt mig med allt från att börja skriva till att korrekturläsa mina texter till att förse mig med både mat och snacks. Jag vill också rikta ett stort tack till mina informanter som ställde upp för intervjuer och gav mig massvis med bra material att jobba med. Ett varmt tack till er alla för er insats!

1 INLEDNING

Som kulturproducentstuderande och aktiv inom föreningslivet har jag personligen gjort en hel del ansökningar om finansiering från olika stiftelser och fonder för att kunna genomföra olika projekt. Då jag suttit och skrivit dessa ansökningar har jag ofta funderat på hur man kunde underlätta skrivandet och hur man ska veta vad man egentligen ska skriva i sin ansökan. En del stiftelser och fonder har sina egna instruktioner för hur man ska skriva medan andra inte handleder den sökande nämnvärt genom processen. Då föddes idén till att ta reda på vad som egentligen bör finnas med i en ansökan om finansiering samt vilka allmänna riktlinjer som alltid gäller oberoende varifrån man ansöker om finansiering. Därför valde jag att i mitt examensarbete ta reda på hur man ska skriva en bra bidragsansökan till finlandssvenska stiftelser och fonder och även sammanställa det jag får reda på i en guide som kan användas vid skrivandet av bidragsansökningar.

Faktum är att stiftelserna och fonderna har sina egna instruktioner och kriterier på hur ansökan ska skrivas, men inga allmänna instruktioner för ansökningar finns ännu. Därför tror jag att en guide med allmänna råd och instruktioner behövs. Jag hoppas att guiden ska kunna användas av många andra som är i samma situation som jag och att den hjälper dem på traven i sitt skrivande. Också olika finlandssvenska stiftelser och fonder kan hänvisa sina sökanden till guiden för att få tips i ansökningsskrivandet.

1.1 Syfte, frågeställning och målsättning

Genom denna kvalitativa studie tar jag reda på hurdana bidragsansökningar som blir beviljade understöd av finlandssvenska stiftelser och fonder. Huvudsyftet med studien är att ta reda på hur man skriver en bidragsansökan som har potential att bli beviljad bidrag. Målsättningen är att utgående från det resultat som studien ger kunna skapa en guide med instruktioner och tips på hur man ska skriva en bidragsansökan. Resultatet bör vara så tillförlitligt att guiden blir ett användbart redskap. Guiden kan då användas av professionella inom kulturbranschen, privatpersoner, samfund och arbetsgrupper som ansöker om bidrag. Olika fonder och stiftelser kan också hänvisa sökande till guiden.

Syftet med studien är därmed även att skapa ett verktyg som kan användas vid skrivandet av ansökningar. Syftena kan brytas ner i tre övergripande forskningsfrågor:

1. Vilka centrala delar söker de finlandssvenska fonderna och stiftelserna efter i en bidragsansökan?
2. Vad förväntas av en bra bidragsansökan enligt stiftelserna och fonderna?
3. Vilka är de vanligaste misstagen i ansökningar och hur ska man undvika dem?

1.2 Avgränsningar

Jag har valt att i min studie fokusera endast på finlandssvenska fonder och stiftelser som i huvudsak beviljar bidrag för finlandssvensk konst och kultur. På det finlandssvenska kulturfältet finns ett flertal fonder och stiftelser och jag har valt att inkludera de största fonderna och stiftelserna samt en mindre. De organisationer jag valt att undersöka är Svenska Kulturfonden, Föreningen Konstsamfundet r.f., Svenska Folkskolans vänner r.f. och Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond. Tekniskt sett är Svenska Folkskolans vänner och Konstsamfundet föreningar och inte stiftelser och fonder men jag har valt att inkludera dem i detta arbete eftersom de har en betydande utdelning av bidrag på kulturfältet. Deras utdelning fungerar också i stort sett på samma sätt som stiftelser och fonder. De valda organisationerna ger också bidrag för studier, utbildning, film och litteratur men i denna studie fokuserar jag endast på projektunderstöd och verksamhetsbidrag för bildkonst, musik, allmän medborgaraktivitet och scenkonst.

1.3 Begreppsdefinition

Enligt Svenska Akademiens ordlista är en *stiftelse* ”en irättning eller institution med egen förmögenhet.” (Svenska Akademien, 2015) Svensk ordbok definierar stiftelse på följande sätt ”ekonomisk inrättning som bildas när viss egendom anslagits att som självständig förmögenhet tjäna ett bestämt ändamål vanligen genom donation eller testamente”. (Svenska Akademien, 2009) Det vill säga en självständig förmögenhet som stiftaren själv bidragit med, och som sköts av en förvaltning som förverkligar stiftelsens syften. Stiftelser är en organisationsform som bör registreras och som går under stiftelselagen. (Stiftelser och fonder, u.d.)

En *fond* är också ett kapital som reserverats för ett speciellt ändamål. En fond är inte en registerskyldig organisationsform och går därför inte under någon lag. (Stiftelser och fonder, u.d.)

Dessa två begrepp kan användas fritt i olika namn på organisationer. Som exempel Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond som är en stiftelse men använder sig av båda begreppen. (Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond, u.d.) En stiftelse kan också innefatta en antal fonder, som till exempel Stiftelsen för Åbo Akademi (Stiftelsen för Åbo Akademi sr, 2020).

1.4 Metod

För att få reda på vad olika stiftelser och fonder söker efter i en bidragsansökan har jag som metod valt att intervjua personer som arbetar i dessa fonder och stiftelser. Intervju är en bra metod för att ta reda på kvalitativa data som till exempel åsikter, uppfattningar och erfarenheter. Speciellt om det handlar om privilegierad information som endast ett fåtal personer har, passar intervju som metod. (Denscombe, 2016, ss. 264-265) I denna studie vill jag komma åt information om hur man i stiftelserna och fonderna resonerar kring ansökningar och vad personerna som är involverade i ansökningsprocessen värdesätter i en bidragsansökan. Denna information har de personer som är involverade i processen den bästa uppfattningen om. Därför är intervju en passande metod. Då man använder sig av intervjuer som metod är det också viktigt att tänka på att intervjuerna ska vara genomförbara, det vill säga att man har möjlighet att få tag på personerna man vill intervjua samt att det geografiskt också finns möjlighet att träffa dessa personer. (Denscombe, 2016, s. 233) Som kulturproducent har jag en del kontakter inom branschen och även personer som kunde vara potentiella intervjuobjekt. Fonderna och stiftelserna har även för det mesta tydlig information på sina hemsidor om sina anställda och vilka arbetsuppgifter de har. Kontaktuppgifter till de personer som skulle passa som mina intervjuobjekt finns också att få via organisationernas hemsidor. Eftersom jag personligen rör mig både i huvudstadsregionen och Åboland kunde mina informanter befinna sig på flera orter. De flesta av fondernas och stiftelsernas kontor är i Helsingfors, vilket är ett naturligt ställe att utföra dessa intervjuer.

Jag har valt att använda mig av semistrukturerad intervju. I semistrukturerade intervjuer har forskaren färdiga frågor som ska behandlas men kan också vara flexibel under intervjuernas gång. Det finns i dessa intervjuer utrymme att utveckla sina idéer och tala mera ingående om de ämnen som dyker upp. Ordningsföljden på frågorna kan ändras och forskaren kan i större grad följa informantens egna tankegångar. (Denscombe, 2016, s. 234) De semistrukturerade intervjuerna ger mig en möjlighet att utgå från de på förhand bestämda frågorna jag vill ha svar på men under intervjuens gång ställa följdfrågor eller ändra på frågornas ordning. Jag vill ha en möjlighet att kunna be informanterna att utveckla sina svar och berätta mera om det ämne som diskuteras. Intervjuerna görs personligen med en informant i taget.

Intervjufrågorna är formulerade för att kunna ge svar på de tre övergripande forskningsfrågorna och indelade i olika grupper temavis. Forskningsfrågorna har brutits ned till följande intervjufrågor:

Bakgrund

1. Berätta vad du heter och kort om dig själv, vad du har för bakgrund innan du började jobba här, studier och arbete o.s.v.
2. Hur länge har du jobbat på stiftelsen?
3. Vad hör till dina arbetsuppgifter?
4. Kan du berätta kort om stiftelsen och er verksamhet?
5. Hur mycket samarbete finns mellan stiftelserna och fonderna?

Statistik

6. Ungefär hur mycket ansökningar får ni per år och hur stor andel blir beviljade?
Hur stor andel går till konst och kultur (inte litteratur)?

Ansökningar

7. Vilka är de centrala delarna ni söker efter i bidragsansökningar?
8. Vilka egenskaper har de ansökningar som blir beviljade understöd?
9. Vad förväntas de olika delmomenten innehålla?
 - a. Målgrupp

- b. Ansökt belopp
- c. Tidsplan
- d. Aktivitet
- e. Projektets/verksamhetens mål och syfte
- f. Projektets/verksamhetens budget
- g. Tidigare bidrag från samma stiftelse/fond eller andra stiftelser/fonder

10. Vilka är de vanligaste misstagen i ansökningar?
11. Vilka faktorer påverkar om man blir beviljad bidrag? Finns det utomstående faktorer som kan påverka om en ansökan blir beviljad bidrag?
12. Får man motiveringar på besluten? Om inte, varför?
13. Kan du ge ditt bästa tips åt de sökande?

1.4.1 Genomförandet av intervjuerna

Intervjuerna utfördes på informanternas egna arbetsplatser eftersom intervjun gjordes i deras yrkesroll som representanter för de organisationer de arbetar inom. Innan intervjun påbörjades fick informanterna information om vad studien handlar om och skrev därefter på ett samtycke till att delta i intervjun. Informanterna kunde i samband med samtycket välja om de ville delta med sina namn eller nämnas som representanter av de organisationer de arbetar inom. Intervjuerna spelades in på två olika digitala enheter för säker dokumentering. Informanterna fick ungefär en vecka på förhand bekanta sig med frågorna 4, 6 samt 7–10. Dessa frågor behandlar sådant som kan vara svårt att svara på utan att reflektera över det på förhand.

En informant per organisation valdes utgående från de arbetsuppgifter de har inom organisationen som på något sätt berör ansökningar. Informanterna är följande:

Åsa Rosenberg

Svenska Kulturfonden & Löfgrens kulturfond

Ombudsman, Åboland

Klara Paul

Konstsamfundet

Stipendiesakkunnig

Representant för Svenska Folkskolans vänner

1.4.2 Utvecklandet av guiden

Guiden (bilaga 1) är utvecklad utgående från resultatet av intervjuerna och från det behov jag personligen upplevt då jag skrivit ansökningar. Som sökande är det svårt att veta vad som är viktigt att få fram i svaren på de olika frågorna i ansökningarna. På baksidan av guiden finns därför tips på vad som är viktigt att tänka på då man svarar på de frågor som stiftelserna och fonderna i denna studie har gemensamt. Tipsen baserar sig på svaren i intervjuerna. På framsidan av guiden finns allmänna råd som baserar sig på resultatet som svarar på forskningsfrågan *Vilka centrala delar söker de finlandssvenska fonderna och stiftelserna efter i en bidragsansökan?* Dessa centrala delar är sådant, som enligt informanterna, väger tungt vid behandlingen av ansökningar. Som sökande är det viktigt att beakta dessa aspekter då man planerar sin verksamhet eller sitt projekt. För att guiden ska nå ut till sökande kommer den att skickas till de fonder och stiftelser som innefattas i denna studie och guiden kan fritt användas av finansören för att hjälpa sökande.

2 BAKGRUND

Huvudansvaret för finansieringen av kultur i Finland ligger på staten. Staten understöder det finska kulturfältet på olika sätt. Dels genom att generera arbetsmöjligheter inom olika områden som till exempel i statliga orkestrar eller institutionsteatrar. Undervisnings- och kulturministeriet delar även ut understöd på så kallat armslängds avstånd där de kan understöda kulturen men inte påverka dess innehåll. Detta består t.ex. statsandelar till teatrar och orkestrar och organisationer inom branschen. (Hirvi-Ijäs & Sokka, 2020, ss. 20-21) Centret för konstfrämjande ”Taike” delar även de ut statligt understöd som till två tredjedelar består av Veikkaus tipsmedel. Taikes understöd är delvis parallella med Undervisnings- och kulturministeriet. Taikes huvudsakliga utdelning, drygt 60%, består

av direkt stöd till konstnärer som t.ex. konstnärstipendier. (Centret för konstfrämjande, 2019) Finlands filmstiftelse delar ut statliga medel inom filmbranschen som också består av Veikkaus tipsmedel. Det finns en del skillnader i vilken grad och på vilket sätt olika konstformer understöds på grund av de grundstrukturer som finns. Det finns inte heller några särskilda strategier specifikt för finlandssvensk konst och kultur. (Hirvi-Ijäs & Sokka, 2020, s. 21)

De huvudsakliga statliga bidragen kompletteras av understöd från den privata sidan som t.ex. stiftelser och fonder. Stiftelsernas och fondernas utdelningar har ökat nämnvärt under 2010-talet. Mellan 2010 och 2017 växte stiftelsernas och fondernas utdelning från 41 miljoner euro till nästan 62 miljoner euro. Därför har fondernas och stiftelsernas roll och påverkan på det finländska kulturfältet blivit allt större. Under 2017 delade ett 30-tal stiftelser och fonder tillsammans ut närmare 62 miljoner euro i understöd som är nästan dubbelt så mycket som Taikela delade ut samma år det vill säga 35 miljoner. (Stiftelser och fonder, u.d.) (Aula Research, 2019)

Fonderna och stiftelserna har också en betydande roll på andra områden än inom kulturen. Mycket forskning understöds av fonder och stiftelser och till exempel cancerforskning har kunnat framskrida långt tack vare finansiering av fonder och stiftelser. Vilka ändamål som stöds anges i stiftelsernas och fondernas stadgar. (Suvikumpu, u.d.) Den statliga kulturpolitiken kan inte reagera lika snabbt på förändringar och trender i samhället och på kulturfältet som stiftelser och fonder eftersom det är fråga om en längre byråkratisk process. Stiftelserna och fonderna främjar flexibiliteten på kulturfältet och är en naturlig del av fältet. Tack vare sin påverkan på kulturpolitiken genom understöden gör de också fältet mera mångsidigt. (Stiftelser och fonder, u.d.)

2.1 Finlandssvenska fonder och stiftelser

Stiftelser och fonder har kommit att få en viktig roll på det finländska kulturfältet och deras betydelse har diskuterats ett flertal gånger. På det finlandssvenska kulturfältet har fonderna och stiftelserna blivit väldigt viktiga och många litar på att de ska garantera att den finlandssvenska kulturen lever vidare. Då den statliga finansieringen, riktad specifikt till svenskspråkig kultur, varit knapp har fondernas roll blivit extra viktig. Det har lett till

att de också har en viktig roll i den finländska kulturpolitiken. Fondernas utdelning har även växt mycket de senaste decennierna vilket gör deras roll ännu viktigare. Utöver utdelningen har fonderna och stiftelserna egna projekt som påverkar kulturfältet. (Hirvi-Ijäs, 2014, ss. 62-63) Stiftelsernas och fondernas växande roll i samhället diskuteras också tillsammans med informanterna i resultatdelen av detta arbete.

Den stora betydelse som speciellt finlandssvenska fonder och stiftelser fått på det finländska kulturfältet har lett till att många aktörer har för stor tillit till att fonderna ska vara ansvariga för viktiga grundstrukturer på området. Verkligheten är ändå att fonderna och stiftelserna endast ska stå för kompletterande finansiering medan grundfinansiering för den finlandssvenska kulturen borde komma från stat och kommun, lika som för finskspråkig kultur. Fonderna och stiftelserna kan inte heller stå för någon långsiktig finansiering. Därför bör finlandssvenska kulturaktörer ansöka om finansiering från många olika håll - från fonder, stiftelser, kommunalt, statligt, på nordisk nivå samt på EU-nivå om det är möjligt. En risk med att lägga allt för stor tillit till de finlandssvenska fonderna är att ansvaret för finlandssvensk kultur från statligt håll minskar. Att arbeta för och understöda svenskspråkig kultur finns integrerad i den offentliga kulturpolitiken men inga konkreta åtgärder för detta finns. Därför är det viktigt att i fortsättningen också utnyttja de resurser som finns för att finlandssvensk kultur ska vara en aktiv del av kulturpolitiken. (Hirvi-Ijäs, 2014, ss. 77-78)

Fonderna och stiftelserna har ofta kommit till av donatorer som donerat stora delar av sin förmögenhet till en fond. Donatorerna anger till vilka syften som avkastningen på kapitalet ska delas ut. Det finns därför ett antal stiftelser och fonder som delar ut understöd specifikt till finlandssvensk konst och kultur om det är det donatorn har önskat. Dessa fonder är grundade för länge sedan och kapitalet har hunnit växa sig stort. Kapitalet kan bestå av pengar eller ägor som t.ex. fastigheter. Kapitalet kan växa genom att stiftelserna och fonderna tar emot nya donationer. (Hirvi-Ijäs, 2014, s. 63) Många av dessa fonder har ursprungligen grundats för att stärka svenskans roll i samhället och den finlandssvenska gemenskapen genom att understöda utbildning på svenska och finlandssvensk kultur. Efter att staten sedan tagit över ansvaret för utbildning på svenska har dessa fonders och stiftelsers vinkling för att stärka det svenska i Finland förändrats till att stärka konst och kultur. Eftersom det i fondernas stadgar och donatorernas

önskningsfrågor framgår till vilket ändamål understöden ska gå måste fonderna och stiftelserna hålla sig till detta men kan anpassa sig enligt hur dagens samhälle ser ut. (Kreander & Sandlund , 2006, ss. 26-27)

2.2 Stiftelser och fonder i denna studie

I den här studien har jag valt att inkludera tre stora organisationer med en relativt stor utdelning i understöd samt en mindre. Dessa är, som tidigare nämnts, Svenska Kulturfonden, som är den största finlandssvenska stiftelsen, Svenska Folkskolans Vänner r.f., Föreningen Konstsamfundet r.f. samt Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond. I följande kapitel presenteras först kort ansökningar till de olika stiftelserna och fonderna, sedan organisationerna och hurdana frågor de har i sina ansökningar.

2.2.1 Ansökningar

De flesta av stiftelserna och fonderna i denna studie använder sig av samma ansökningssystem men har ändå helt separata ansökningar. De olika ansökningarna är lite olika uppbyggda men har en del gemensamma drag. Följande punkter efterfrågas i alla ansökningar som ingår i denna studie.

Ansökt belopp

Tidsplan

Projektets/verksamhetens mål och syfte

Projektets/verksamhetens budget

Tidigare bidrag från samma stiftelse/fond eller andra stiftelser/fonder

De organisationer som innefattas i denna studie publicerar inte sina ansökningsblanketter före ansökan är öppen. Det finns därmed inte möjlighet att långt på förhand skriva sin ansökan. Ansökan är oftast öppen en månad och därför är det av stor vikt att på förhand hinna bekanta sig och förbereda sin ansökan. Resultatet av denna studie kan hjälpa den sökande att förbereda sig.

2.2.2 Svenska kulturfonden

Svenska kulturfonden grundades 1908 med initiativ av Svenska folkpartiet som ville säkra den svenska utbildningen och kulturen i Finland. Svenska kulturfonden¹ jobbar idag för att stöda svenskans överlevnad i Finland och finlandssvensk verksamhet, att i Svenskfinland utöka kunskap och kompetens samt att stöda den finlandssvenska identiteten. Kulturfondens kapital har kommit till av donationer av olika organisationer och samfund samt privatpersoner. Svenska kulturfonden är en paraplybeteckning på de ungefär 480 fonder som kommit till av donationerna. Kapitalet förvaltas av Svenska litteratursällskapet och avkastningen på kapitalet delas ut som stipendier och bidrag via Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finland sr, som i utdelningen använder namnet Svenska kulturfonden. År 2020 har Kulturfonden en utdelning på ca 40 miljoner euro. Beloppen på de beviljade bidragen och stipendierna varierar mellan 200 euro och 1,05 miljoner euro. Under 2019 beviljade Kulturfonden 1845 ansökningar bidrag. De senaste fem åren har siffrorna sett liknande ut. (Svenska kulturfonden, u.d.)

Kulturfonden stöder svensk kultur i Finland samt svensk utbildning och verksamhet genom sina bidrag och stipendier av olika slag. Kulturfonden tar också initiativ till egna projekt eller hjälper andra i sina projekt. Bidrag och stipendier kan delas ut till en rad olika ändamål. Olika organisationer inom utbildning, forskning, konst, kultur, föreningsliv och medborgaraktiviteter kan ansöka om understöd både för sin fortlöpande verksamhet och enskilda projekt. Också privatpersoner och arbetsgrupper som är aktiva inom samma områden kan ansöka om bidrag. Fokusen i denna studie kommer att ligga på de ovan nämnda formerna av bidrag för organisationer, arbetsgrupper och privatpersoner som jobbar inom konst och kultur. Kulturfonden beviljar också stipendier för studerande och journalister samt olika former av arbetsstipendium och vistelsestipendium. Kulturfonden har även specialprojekt som t.ex. föreningshusrenovering och turnéverksamhet som kan beviljas bidrag. Bidrag kan också sökas för projekt inom kategorier som “Kultur på dagis”, “Kultur i skolan”, “Kultur i vården” samt “Kultur på bibban”. (Svenska kulturfonden, u.d.)

¹ I fortsättningen Kulturfonden

I ansökningar om projektbidrag till Svenska kulturfonden frågas det, utöver de tidigare nämnda frågorna, även följande.

Projektets/verksamhetens koppling till det svenska i Finland. Vilket område, språkgrupp och åldersgrupp man riktar sig till. Vilken verksamhetssektor man verkar inom samt vad man som sökande representerar. Förväntade resultat på kort och lång sikt. Plats Samarbetspartner
--

2.2.3 Svenska folkskolans vänner

Den allmännyttiga föreningen Svenska folkskolans vänner grundades 1882 för att kunna starta bibliotek och folkskolor, och för att kunna ge ut svenskspråkiga skrifter till den finlandssvenska befolkningen. Svenska folkskolans vänner² arbetar för att främja utbildning, kultur och fri bildning på svenska i Finland. SFV arbetar för att stärka svenskans roll i Finland och göra den till en självklar och positiv del av samhället. Genom att bevilja bidrag sätter SFV fokus på den finlandssvenska utbildningen, kulturen och fria bildningen och erbjuder större resurser och kontaktnät. (Svenska folkskolans vänner, u.d.)

SFV upprätthåller en finlandssvensk studiecentral som beviljar statsbidrag för kurser och studiecirklar som olika organisationer ordnar. Studiecentralen jobbar för att stöda sammanhållningen och jämlikheten i samhället samt aktivt medborgarskap. SFV är också delägare i utbildningsenheten Axxell. SFV äger förlaget Atena och är delägare i förlaget Schildts & Söderströms. SFV ger även ut en egen kalender, tidning och biografier i en egen bokserie. (Svenska folkskolans vänner, u.d.)

SFV erbjuder möjlighet att ansöka om bidrag inom fyra olika sektorer; utbildning, fri bildning, studiecentralen samt kultur och bibliotek. Denna studie kommer att fokusera på bidragen inom sektorn kultur och bibliotek. Bidragen för konst- och kultursträvanden kan sökas av registrerade organisationer eller privatpersoner som arbetar med musik,

² I fortsättningen SFV

scenkonst, visuell konst, litteratur, audiovisuell konst, arkitektur, design eller det finlandssvenska kulturarvet. Biblioteksverksamhet som stödjer biblioteken i tvåspråkiga eller svenskspråkiga kommuner eller på annat sätt understöder den svenskspråkiga biblioteksverksamheten kan ansöka om bidrag från sektorn. Genom att främja den finlandssvenska konsten och kulturen samt den finlandssvenska biblioteksverksamheten stärks den finlandssvenska identiteten och svenskans roll i det finska samhället. SFV jobbar för att främja samarbete och skapa bärkraftiga verksamheter och unika upplevelser i det finlandssvenska kulturlivet. SFV fokuserar också på att understöda skapandet av nya kontaktnät, nya samarbeten och utbyte av erfarenheter på det finlandssvenska kulturfältet. Sektorn för utbildning satsar på att understöda utvecklingen och upprätthållandet av utbildning på olika nivåer, från småbarnspedagogik till universitetsstudier. Bidrag kan sökas från sektorn för fri bildning för verksamhet som fokuserar på att nå nya målgrupper för sin föreningsverksamhet, aktivt medborgarskap eller fri bildning. SFV delade år 2019 ut ca 593 000 euro i bidrag. (Svenska folkskolans vänner, u.d.)

I ansökan om bidrag, för en organisation, i sektorn “Kultur och bibliotek” till Svenska Folkskolans Vänner frågas det, utöver de tidigare nämnda frågorna, även om:

Senaste bokslut
Verksamhetsplan
Riskhantering
Aktivitetens resultat
Kommunikation och samarbete
Tidigare erfarenhet av liknande projekt
Spridning av projektets resultat, projektets fortsättning
Plan på hur man utvärderar projektet
Alternativ plan

2.2.4 Föreningen Konstsamfundet

Föreningen Konstsamfundet grundades 1940 av Amos Anderson som donerade sitt arv till föreningen. Föreningen Konstsamfundet³ jobbar för att stöda bildkonst, scenkonst och

³ I fortsättningen Konstsamfundet

musik samt att främja ett allmänt intresse för konst. Konstsamfundet jobbar även för det svenska språket i Finland, den finlandssvenska kulturen samt för att stöda informations-spridning på svenska och med att främja yrkesutbildning för ungdomar. Konstsamfundet äger KSF Media som bland annat ger ut Hufvudstadsbladet och tidningarna Östnyland och Västra Nyland. Föreningen är också delägare i Affärsmagasinet Forum och förlaget Schildts & Söderströms. Till Konstsamfundets ägor hör också konstmuseet Amos Rex, som öppnades 2018 i Helsingfors. Föreningen har även investeringar och placeringar som t.ex. Glaspalatset i Helsingfors och gården Söderlångvik i Dragsfjärd. (Föreningen Konstsamfundet, u.d.)

Konstsamfundet beviljar bidrag för olika ändamål. Bidrag kan sökas för visuell konst, musik, media och publikationer, scenkonst, medborgaraktivitet samt yrkesutbildning. Bidrag för visuell konst beviljas konstnärsorganisationer och främst finlandssvenska konstnärer. Bidragen kan beviljas för projekt, utställningar både i Finland och utomlands samt konstpedagogiska projekt och publikarbete. Organisationer, arbetsgrupper och privatpersoner kan ansöka om bidrag ämnade för musik bland annat för sin verksamhet, turnéer, finlandssvenska evenemang, fortbildning och dokumentation. Ändamålen för bidrag för media och publikationer är till exempel bokmässor, litterära evenemang, tryckning och utgivning av litteratur samt utveckling och produktion. Bidrag för scenkonst kan sökas av såväl professionella organisationer och arbetsgrupper som amatörorganisationer och -arbetsgrupper. För scenkonst kan bidrag sökas för verksamheten, utvecklingsprojekt, uppsättningar och turnéer. Även yrkesläroanstalter, yrkeshögskolor, folkhögskolor samt ungdomsverkstäder som tryggar att ungdomar får yrkesutbildning kan söka bidrag för att stöda svenskspråkig yrkesutbildning. Bidrag för medborgaraktivitet kan sökas av organisationer, arbetsgrupper och nätverk för projekt, allmän verksamhet samt verksamhet för barn och ungdomar. Under år 2019 delade Konstsamfundet ut kring 360 000 euro i bidrag. (Föreningen Konstsamfundet, u.d.)

I ansökan om allmänna bidrag till Konstsamfundet frågas det, utöver de tidigare nämnda frågorna, även om:

Verksamhetsområde för ansökan Koppling till det svenska i Finland
--

2.2.5 Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond

Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond är en privat fond som är aktiv i Åboland. Martha och Albin Löfgrens kulturfond⁴ grundades av makarna Löfgren i november 1918 i samband med Pargas Kalkbergs Aktiebolags 20-årsjubileum. Albin Löfgren var Pargas Kalkbergs Aktiebolags största aktieägare. Båda makarna var då ännu vid liv. En del av avkastningen av donationen skulle användas för pension och understöd för de som arbetade på Pargas Kalkbergs Aktiebolag samt deras familjer. Resterande andelar skulle användas för att understöda Pargas Svenska Samskola. I donationsbrevet skrevs även att om denna skola skulle dö ut skulle ”fondens medel användas för annat svenskt kulturändamål inom Pargas socken efter Direktionens beslut”. Eftersom skolan inte existerar mera idag delas avkastningen av Löfgrens donationer i dagens läge ut till olika kulturändamål i Åboland. (Sjögren, 2005, ss. 24-26) Martha och Albin Löfgrens kulturfond jobbar därmed för att understöda kulturlivet i Åboland samt det finlandssvenska kulturlivet och utbildningen. (Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond, u.d.)

Löfgrens fond är en privat fond men ansökningsprocessen sköts i ett samarbete med Svenska kulturfonden och Stiftelsen för Åbo Akademi. Beslut om beviljandet av bidrag fattas av Svenska kulturfondens Åboländska direktion eftersom Löfgrens fond inte själva har de resurserna. Under 2019 delade Löfgrens fond ut 60 000 euro. (Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond, u.d.)

I ansökningar till Löfgrens fond frågas det, utöver de tidigare nämnda frågorna, även om:

Vilken verksamhetssektor man verkar inom samt vad man som sökande representerar. Åldersgrupp, språkgrupp och område. Samarbetspart Meriter Arbetsprov vid behov

⁴ I fortsättningen Löfgrens fond

3 RESULTAT OCH ANALYS

I denna del av arbetet redovisas resultatet frågvis utgående från de intervjufrågor som presenteras i kapitel 1.4 och en analys av resultatet följer direkt i samma kapitel. Alla tre informanter blev ombedda att i början av intervjun berätta kort om sig själva, den organisation de representerar samt lite statistik om ansökningar och beviljade bidrag till den organisation de representerar. Dessa frågor ställdes för att skapa en uppfattning om vilken slags kännedom informanterna har om ansökningsprocessen och hur organisationens utdelning ser ut. Dessa frågor behandlas i kapitlen 3.1–3.4.

3.1 Bakgrundsfakta gällande Svenska kulturfonden

Från Svenska kulturfonden intervjuades Åsa Rosenberg som arbetar som ombudsman i Åboland och har jobbat på Kulturfonden i över 15 år. Inom Kulturfonden finns det totalt åtta ombudsmän vars uppgift är att bereda ansökningar som kommer in inom det egna verksamhetsområdet. Ombudsmannen läser ansökan, bedömer hur den förhåller sig till regler, principer, riktlinjer och kriterier. Efter det bedömer externa sakkunniga ansökan och ombudsmannen anger därefter en summa och gör en beredningstext som motiverar summan och för sedan ansökan vidare till beslutsfattarna i Kulturfondens styrelse. Rosenberg ansvarar själv för ansökningarna som kommer in i Åboland och på Åland. Hon ansvarar för alla konstformer och utbildningssektorn i dessa regioner samt utbildningssektorn i Österbotten och Nyland. Hon sitter också i ett utbildningsteam som har hand om utbildningsrelaterade frågor i hela Svenskfinland och hon arbetar även med kultur i vården, studiefonden och vistelsestipendier.

Rosenberg berättar (7.2.2020) att Kulturfonden grundades för 110 år sedan och den första insamlingen gick ut på att knacka dörr och samla in pengar. Sedan har det varit en framgångshistoria gällande hur man placerat och investerat pengarna så att det idag finns 40 miljoner att dela ut. Kulturfonden stöder i dagens läge kultur, utbildning och det svenska i Finland. Hon säger att även om det finns många viktiga saker att stöda så är det dessa saker som Kulturfonden enligt sin stadgar kan stöda.

Rosenberg kan i grova drag säga att Kulturfonden får ca 8000 ansökningar per år som har en beviljning på ca 50%. Detta varierar mycket beroende på vilken typ av sökande det är. Till exempel finns det en väldigt hög beviljningsprocent då det gäller kultur i skolan eftersom det är väldigt strukturellt uppbyggt. Beviljningsprocenten då det gäller arbetsstipendier för enskilda konstnärer är däremot väldigt låg eftersom det finns en stor efterfrågan men inte så mycket pengar att bevilja. Under ansökningsperioden i november kommer det in ca 3500 ansökningar. Knappa 40% av de beviljade bidragen är inom konst och kultur. Kulturfonden strävar efter att ha så tydliga instruktioner för sina ansökningar som möjligt så att man bara får in sådana ansökningar som går att bevilja. Då gallras så många "felaktiga" ansökningar som möjligt bort redan då sökande inser att de inte uppfyller kraven för att söka. Statistik på ansökningarna finns att hitta i Kulturfondens årsbok på deras hemsida, kulturfonden.fi.

Rosenberg poängterar också att fonder och stiftelser i allmänhet har en viktig samhälllig funktion. De är ett dynamiskt sätt att jobba i samhället som kan reagera snabbare på det som händer i samhället än vad staten kan. Det finns ganska mycket som skulle bli ogjort om inte stiftelser och fonder skulle vara med och understöda.

Livet blir jättemycket roligare av allt det som händer.

Stiftelser och fonder understöder allt från toppforskning till amatörteater. Hon säger att det finns många viktiga saker som kan göras med stiftelsernas och fondernas pengar och då är det också viktigt att man också lägger tid på att ansöka om stöden.

Det är ett stort förtroende av dom som finansierar din verksamhet att dom tror på att du är så bra att du kan ta dom här pengarna och göra det. Det borde sen också avspeglats i att man gör dom professionellt dom där ansökningarna. Att man sätter tid på det och engagemanget syns hela vägen.

3.2 Bakgrundsfaka gällande Svenska folkskolans vänner

SFV:s representant (5.2.2020) har arbetat inom föreningen i över fem år och haft olika arbetsuppgifter inom föreningen. Eftersom representanten vill förbli anonym beskrivs inte hans arbetsuppgifter i detalj.

SFV:s representant tar också upp historien bakom föreningen. SFV grundades 1882 ur en motrörelse. Man ville på den tiden satsa på att utbilda folket på finskt håll och då föddes

en rörelse för att också göra detta på finlandssvenskt håll. Föreningens uppdrag var då att starta folkskolor på svenska på landsbygden. Efter att grundskolor startades i Finland förändrades föreningens uppdrag och nuförtiden stärker man den svenska utbildningen, kultur, bibliotek och den fria bildningen. I föreningens stadgar står det "Svenska folkskolans vänner rf:s syfte är att främja svenskt bildningsarbete i Finland genom att understöda utbildning och bibliotek, bevilja studieunderstöd samt stöda andra former av finlandssvenska bildnings- och kultursträvanden." SFV uppfyller detta genom att dela ut bidrag, priser, hålla seminarier samt att ge ut biografier i en bokserie, berättar SFV:s representant.

SFV får in cirka 300–500 ansökningar årligen och antalet ansökningar har minskat. Detta tror representanten att kan bero på att de infört fortlöpande ansökningstid och olika fokusområden. Ungefär en tredjedel av ansökningarna beviljas och ungefär 15% av det ansökta beloppet beviljas. Hen estimerar att ungefär 45% av ansökningarna är inom sektorn för kultur och bibliotek och av den totala beviljade summan går ca 30% till den sektorn.

Representanten poängterar också att det viktigaste är det man gör på kulturfältet och att man alltid ska sträva till att öka sin publik och få de största intäkterna den vägen. Man ska inte tänka att man ska göra en så bra ansökan att man får de största intäkterna från fonder och stiftelser utan att man gör ett så bra projekt att det är källan till de största intäkterna.

Man ska inte fokusera på ansökan så mycket utan mera sätta krut på att *projektet* blir så bra att folk vill komma.

3.3 Bakgrundsfakta gällande Föreningen Konstsamfundet

Från Konstsamfundet intervjuades stipendiesakkunnig Klara Paul som vid tiden för intervjun (3.2.2020) arbetat i knappa fem år på Konstsamfundet. Hennes arbetsuppgifter som stipendiesakkunnig på Konstsamfundet innefattar att ta emot ansökningar, läsa och bereda dem, göra förhandsbedömningar, skicka dem vidare till sakkunniga, ta emot kommentarer, föredra för styrelsen som tar de slutgiltiga besluten, mata in beslut samt följa upp redovisningar och utbetalningar. Hon är alltså involverad i hela ansökningsprocessen, från att ansökan kommer in till att beviljade bidrag redovisas. Paul gör en

förhandsbedömning av ansökningens tekniska natur men bedömer inte det konstnärliga innehållet. Det konstnärliga innehållet bedöms av sakkunniga inom olika konstformer.

Paul estimerar att Konstsamfundet får in cirka 450 ansökningar i september-omgången, 350 ansökningar i februari-omgången samt 100 ansökningar om bidrag för film. Utöver detta kommer det också in cirka 20–30 ansökningar utanför ordinarieomgångarna. Grovt sett blir ungefär 40% av ansökningarna beviljade bidrag och en lägre procent av den ansökta summan blir beviljad. Detta varierar mycket mellan olika typer av ansökningar. Ungefär två tredjedelar av ansökningarna är ansökningar inom konstämnen. Information om beviljade bidrag hittas på Konstsamfundets hemsida, konstsamfundet.fi.

Paul poängterar att Konstsamfundet skiljer sig från till exempel Kulturfonden främst genom att Konstsamfundet äger och förvaltar pengarna själv istället för att få donationer. Det innebär att Konstsamfundet också har personal som jobbar med annat än utdelningen och bedriver själva verksamheten som till exempel de egna bolagen Amos Rex och Söderlångvik gård.

Det är liksom den största skillnaden mellan en institution som bara skulle dela ut pengar och får pengarna någon annanstans ifrån. Att vi förvaltar dem.

3.4 Bakgrundsfakta gällande Löfgrens kulturfond

Åsa Rosenberg representerar också Löfgrens fond och har jobbat parallellt med båda fonderna sedan hon började 2004. Inom Löfgrens fond sköter Rosenberg (7.2.2020) att det kommer ut en annons om möjligheten att ansöka om bidrag, att ansökningarna kommer in, att beredning och ett möte blir av, att de sökande får beslut och kan lyfta sina pengar samt att beviljade bidrag redovisas. Det är åtta personer i den åboländska direktionen på Kulturfonden som behandlar ansökningarna för Löfgrens fond. Processen är mycket lik den inom Kulturfondens egna bidrag. All administration för Löfgrens fond sköts via Kulturfonden och därför kan de se ganska likartade ut. Löfgrens fonds syfte och pengar är ändå helt skilt för sig. Löfgrens fonds pengar kommer, som tidigare nämnts, från industrin i Pargas. Förmögenheten förvaltas av Stiftelsen för Åbo Akademi, men eftersom de inte har utdelning har de köpt tjänsterna för utdelning av Svenska Kulturfonden. Rosenberg poängterar att det inte tidigare funnits samma struktur på ansökningar och utdelning men

efter att man tagit i bruk olika system har det blivit mera transparent och strukturerat att ansöka om pengar och alla har likadana möjligheter.

Löfgrens fond är fokuserat på Åboland och utgångspunkten är Pargas. Löfgrens fond får in omkring 130 ansökningar årligen och ett 30-tal av dem blir beviljade bidrag. För verksamhetsåret 2020 delade Löfgrens fond ut 100 000 euro i bidrag. Information om vem som beviljats bidrag hittas på Löfgrens hemsida, lofgren.fi.

Rosenberg berättar att största skillnaden mellan Löfgrens fond och Kulturfonden är att Löfgrens fond har mindre pengar att dela ut och att det därför lönar sig att söka finansiering för stora projekt från Kulturfonden. Löfgrens fond har också en stark koppling till Åboland och speciellt Pargas. Hon rekommenderar också att man kan ansöka om bidrag från båda fonderna och att man inte behöver välja antingen eller. Löfgrens fond har ansökningstid i september och beslutet kommer i början av november. Detta gör det möjligt att beakta beslutet från Löfgrens fond om man också ansöker om pengar från Kulturfonden.

Många aspekter angående ansökningarna ser väldigt lika ut för Löfgrens fond som för Kulturfonden och i de kommande kapitlen behandlar Rosenberg både Kulturfonden och Löfgrens fond om inte annat nämns.

Alla dom här med tydlighet, budget, balans, relevans och konkret det är precis samma i Löfgren. Där kan man inte heller göra några undantag för där är ju samma sak att alla ansökningar konkurrerar med varandra.

3.5 Samarbeten mellan olika stiftelser och fonder

Alla tre informanter tillfrågades om det finns något samarbete mellan stiftelserna och fonderna. SFV:s representant säger:

Det finns absolut ett samarbete och det har blivit allt starkare nu under de senaste åren.

Alla tre informanter berättar att det finns olika slag av samarbeten. Konstsfundets representant Paul och Kulturfondens och Löfgrens fonds representant Rosenberg nämner exempelvis att det finns strukturella samarbeten som studiefonden och läromedelsbidrag där alla går in med en viss summa i potten för samma ändamål som sedan delas ut. På det sättet kan man ha expertisen samlad på ett ställe och alla behöver inte ha egna experter.

Alla tre informanter nämner också att stiftelserna och fonderna kan ta kontakt och diskutera olika projekt om man i ansökan uppger att man sökt finansiering av flera andra finansiärer. Det kan till exempel vara fråga om stora projekt som behöver mycket finansiering eller något samarbetsprojekt där alla gemensamt bestämmer att man vill understödja projektet. Man kan också ta kontakt till någon annan finansiär om de har någon expertis som man själv inte har, berättar SFV:s representant. Både Rosenberg och SFV:s representant säger att man också diskuterar gemensamma angelägenheter, olika projekt samt gemensamma samhällreliga frågor.

Mellan de olika stiftelserna och fonderna finns det alltså uttalade samarbeten av olika slag. Finansiärerna kan sinsemellan diskutera och utbyta information om ansökningar och huruvida ansökningarna beviljas pengar eller inte. Som sökande är det bra att vara medveten om de olika finansiärerna har rätt att diskutera ansökan med varandra. Samarbetet är också positivt för den sökande eftersom finansiärerna tillsammans kan diskutera och komma överens om att stöda ett ändamål.

3.6 De centrala delarna i ansökningarna

På frågan angående vilka centrala delar som man söker efter i en bidragsansökan svarar Konstsamfundets Klara Paul att en komplett ansökan bör svara på frågorna *Vem? Vad? Varför? När? Hur?* och *Hur mycket?* Frågan om *vem* bör svara på vem det är som söker samt vem det är som ska utföra det projektet eller den verksamheten som ansökan gäller. Den sökande bör också skriva *vad* de ansöker om, det vill säga vilken summa pengar de behöver. För att svara på frågan om *varför* ska den sökande beskriva varför de behöver pengarna och till vad pengarna ska gå. De bör då beskriva noggrant till vilken del av projektet de använder pengarna. De ska ange ett konkret ändamål som till exempel för att kunna anställa en regissör som kostar en specifik summa. I frågan om *när* ska den sökande besvara när de ska utföra det de tänkt göra och då också svara på när de kommer behöva pengarna de ansöker om. Den sökande ska också beskriva *hur* de ska genomföra det de planerar att göra. I frågan om *hur mycket* bör projektets omfattning beskrivas det vill säga hur många kommer att få ta del av projektet samt budgetens omfattning.

Om du har svarat på de här frågorna [...] så har du redan ganska långt din ansökan.

Paul poängterar att i denna bedömning ser man endast på den tekniska strukturen och bedömer inte den konstnärliga delen. Det konstnärliga bedöms senare av sakkunniga. Det räcker ändå inte med ett bra projekt om man inte klarar av att svara på dessa grundläggande frågor i sin ansökan.

SFV:s representant poängterar att det ändamål man söker pengar för först och främst måste ligga innanför SFV:s fokusområden. Man bör också beskriva vilken effekt projektet kommer att ha. Man bör kunna formulera tydliga mål och ett tydligt syfte där man svarar på varför man kommer göra det man tänkt göra. Ansökan måste också kännas trovärdig så att man får en pålitlig uppfattning om att den sökande är seriös och att projektet går att förverkliga.

Kulturfondens och Löfgrens fonds representant Rosenberg anser att en tydlig plan för vad som ska göras är det väsentliga. Om det inte finns konkreta planer för vad som ska göras finns det inget att ta fasta på och det finns inget konkret ändamål att rikta pengarna till.

Man tänker alltid så här att vad är det som kostar. [...] Vad ska dom göra med dom där pengarna?

Det skulle också vara oansvarigt av Kulturfonden att bevilja pengar om det inte finns en plan för vad de ska användas till. Därtill bör också en balanserad budget ingå i ansökan. För Kulturfonden är det också viktigt att projektet har en koppling till det svenska i Finland.

Vad helt konkret kommer man att göra nästa år, det är den ena. Den andra är budgeten. Och sen förstås den tredje att det är kopplat till det svenska i Finland. [...] Det är egentligen dom tre sakerna som är dom där riktigt, riktigt viktiga.

Då det gäller Löfgrens fond bör projektet ha en koppling till Åboland eftersom fonden är väldigt fokuserad på Pargas. Projektet bör också gynna så många människor som möjligt och bidrag beviljas inte för individuella studier eller individuella konstnärer utan i större utsträckning organisationer, arbetsgrupper och föreningar.

Det kan konstateras att alla tre informanter gav likartade svar på vilka de centrala delarna är. De mest centrala delarna som behöver vara med i en ansökan är en konkret beskrivning på projektet eller verksamheten, det vill säga ändamålet. I beskrivningen bör man tydligt förklara vad det är man ska göra och varför man vill göra det, det vill säga vad syftet med

projektet eller verksamheten är. Man bör också inkludera hur projektet ser ut på ett ekonomiskt plan och varför finansiärers bidrag behövs, det vill säga en budget och en motiverad ansökt summa. Ändamålet måste också vara sådant till sin natur att det kan understödjas av finansiären och faller inom deras kriterier.

3.7 Beviljade ansökningars egenskaper

Informanterna tillfrågades vilka egenskaper ansökningar som blir beviljade bidrag har. Enligt Paul uppfyller de ansökningar som blir beviljade bidrag de tekniska kraven som beskrivs i kapitlet 3.6. De täcker också en innehållsmässig aspekt och är intressanta och av hög konstnärlig kvalitet. Projekten medför också någon samhällsnytta.

De uppfyller dels det tekniska [...] och sen har dom då en innehållsmässig aspekt.

Den innehållsmässiga aspekten bedöms av de sakkunniga och besluten tas sedan av styrelsen baserat på de bedömningar som gjorts. En del ansökningar kan vara konstnärligt väldigt bra men vara bristfälliga på den tekniska sidan. I vissa fall kan ändå det konstnärliga väga så starkt att den sökande kan få handledning för att komplettera sin ansökan. Paul poängterar att detta endast är undantagsfall men att det ibland kan vara värt det. Konstsamfundet vill förstås se fina projekt men det är inte rättvist mot andra om någon går före i kön trots en tekniskt dålig ansökan.

Det är inte heller rättvist mot dom som skrev sin ansökan rätt att någon annan går före bara för att dom var så himla konstnärligt skickliga.

Enligt SFV:s representant finns det ingen gemensam nämnare hos de ansökningar som blir beviljade bidrag förutom att de uppfyller de kraven som beskrivs i kapitlet 3.6. Det finns inget man rakt kan peka på som skulle betyda att ansökan beviljas bidrag. Hon poängterar också att även om någon del i ansökan är bristfällig men man ser något man tror på så faller inte ansökan endast på grund av det.

Om vissa delar fattas [...] men man ändå ser något som man tror på så inte faller det för att ansökan är dåligt gjord.

Om ansökan är väldigt knapp till innehållet kan det ändå ha en negativ inverkan. Problemet är också att det finns en viss andel pengar att dela ut och även om ansökan är rätt

gjord så måste man prioritera vem som blir beviljad bidrag. Då kan det hända att man inte blir beviljad bidrag trots en bra ansökan.

I och med att vi har en viss budget så betyder det att fast alla de här sakerna [...] stämmer och allt klaffar så kan det hända att man ändå inte beviljas därför för att pengarna inte är oändliga.

Enligt Rosenberg är ansökningar som blir beviljade tydliga till sin struktur och av rätt typs sökande.

Det är rätt typs aktör som gör rätt typs saker. Som har trovärdighet i det den gör.

I ansökan beskrivs också relevanta samarbetspartners och varför man valt att samarbeta med dem.

Dels att där finns en tydlig plan på vad man ska göra och vid behov relevanta samarbetspartner.

Projektet har också en tydlig koppling till det svenska i Finland. Ansökan behöver inte vara väldigt lång utan hellre kort och konkret och skriven på ett tydligt språk. Ansökan ska inte vara slarvigt och snabbt i hoprafsad utan att ha en konkret plan bakom. Ansökningarna bör göras seriöst eftersom man annars kastar bort både sin egen tid och läsarens tid.

Om man en gång gör en *ansökan* så gör den ordentligt.

Det kan alltså konstateras att de ansökningar som potentiellt kan beviljas bidrag uppfyller tekniska krav som beskrivs i kapitlet 3.6, det vill säga en konkret beskrivning av ändamålet, en realistisk budget samt att projektet faller inom finansiärens fokusområden. Ansökan är även seriöst gjord och det är en trovärdig aktör som ska genomföra projektet. Utöver det är ändamålet också innehållsmässigt intressant som bedöms av de sakkunniga. Även om alla dessa delar i ansökan bör finnas med så bedöms hela ansökan och ändamålet som en helhet. Ansökan faller inte trots att någon av de tekniska delarna är bristfälliga om ändamålet är tillräckligt intressant. Man bör ändå satsa på att göra ansökan ordentligt för att på bästa sätt föra fram det man vill göra och för att öka sina chanser att bli beviljad bidrag. Finansiärerna har endast en viss summa pengar att dela ut och måste prioritera vissa ansökningar över andra.

3.8 Projektets målgrupp

Då det i ansökan frågas om projektets målgrupp berättar alla tre informanter att man här ska beskriva vem det är man i huvudsak riktar sig till. Paul och Rosenberg är också överens om att man oftast har en mera specifik målgrupp även om man tänker att målgruppen är alla. Paul säger:

För det mesta har ju folk en målgrupp fast man inte har en uttalad målgrupp.

Målgruppen kan till exempel begränsas av var man geografiskt befinner sig, biljettpriiser eller tidpunkt. Hon poängterar att detta är en fråga där den sökande också ska reflektera över sitt projekt för att komma fram till vilken målgruppen är. Enligt Rosenberg får man ändå inte ha en för nischad målgrupp som t.ex. en intern grupp. Projektet ska ändå vara allmännyttigt och man måste alltid ha någon målgrupp eftersom det annars inte finns någon orsak att genomföra projektet. Exempel på målgrupper av informanterna är barn, ungdomar eller äldre. Paul påpekar att denna fråga också tangerar tillgänglighet.

Det är en ny frågeställning som lite tangerar det här med tillgänglighet, någonting som man börjar sätta mera vikt vid.

Sammanfattningsvis tvingar frågan om målgrupp den sökande att fundera på vem man riktar sitt projekt till och vem publiken består av. Även om evenemanget är öppet för alla så begränsas det till exempel av geografiskt område eller intresse. Den sökande ska alltså definiera till vilka grupper av människor man riktar sig till men också komma ihåg att det ska nå ut till så många som möjligt.

3.9 Projektets tidsplan

Alla tre informanter är ense om att tidsplanen i ansökan inte behöver vara detaljrik utan endast i stora drag berätta under vilken tidsperiod projektet eller verksamheten görs och om det finns ett start- och ett slutdatum. Genom tidsplanen påvisar man att projektet är genomtänkt. SFV:s representant säger:

Att man ser att det finns någon slags plan bakom, att det är genomtänkt.

SFV:s representant och Kulturfondens och Löfgrens representant Rosenberg anser att man kan skriva i stora drag vad som händer, till exempel när man planerar att börja repetera och när man har premiär. Konstsamfundets representant Paul å sin sida menar att

detta endast behöver inkluderas om det är extra viktigt i projektet när man gör olika saker. Annars räcker det att endast skriva start- och slutdatum.

Paul och Rosenberg poängterar också att tidsplanen har en teknisk natur och finns till för att ta reda på om man ansöker i rätt ansökningsomgång, det vill säga att projektet eller verksamheten kommer att ske under det kommande året. Bidrag går inte att bevilja retroaktivt. Paul påminner också om att tidsplanen ska behandla det projekt eller den verksamhet man nu ansöker om pengar för och inte behandla till exempel hela föreningens tidsplan.

Vad talar vi om just nu?

SFV:s representant poängterar att tidsplanen är riktgivande och är något som lever och förändras under projektets gång. Även om man blir beviljad bidrag betyder det inte att man måste följa tidsplanen till punkt och pricka. Det är också enligt hen bra att skriva tidsplanen i punktform och inte i långa löpande texter eftersom det då är svårare att plocka ut det som är relevant.

Det är bra att man anger så här i punktform [...], att under en viss period gör man det, så att det liksom är lätt för den som ska läsa.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att tidsplanen ska ge en bild av när projektet genomförs och hur långt det är. Den sökande kan klargöra sin plan för finansiären genom att skriva ut ungefär när olika saker sker inom ramen för projektet. Tidsplanen måste också passa in i tidsramen för under vilken tid finansiären beviljar bidrag, till exempel för projekt som genomförs kommande år. Tidsplanen behöver inte vara detaljerad men klar och tydlig och till exempel i punktform.

3.10 Projektets mål och syfte

Rosenberg och SFV:s representant är ense om att man svarar på frågan om projektets syfte och mål genom att svara på *varför* man vill göra det man tänkt göra. Rosenberg säger:

Man tänker så där att varför gör man det här projektet, vad är grejen med det? [...] Är det viktigt för någon av någon orsak.

Hon berättar att det till exempel kan vara viktigt för någon grupp, en samhällsdebatt eller för någon konstform. Som exempel ger hon att en sommarteaters syfte kan vara att få lyfta fram en nyskriven pjäs, att erbjuda ortens invånare teaterupplevelser eller att erbjuda invånarna att delta i projektet genom att få stå på scenen eller jobba med produktionen.

Också Paul konstaterar att om man lyckas svara på de grundläggande frågorna som presenterats i kapitel 3.1 så har man beskrivit projektets mål och syfte. Hon menar att det är viktigt att själv veta vad målet är med den verksamhet eller projekt man genomför.

Det viktiga är att du vet vad ditt mål är själv.

Rosenberg och SFV:s representant anser båda att mål och syfte är ganska likartade frågor och kan tolkas som samma sak. Båda menar dock att syftet handlar om det man vill uppnå och varför man vill uppnå det medan målet handlar om hur man ska uppnå sitt syfte. Som exempel använder SFV:s representant ett bokprojekt vars syfte är att få unga pojkar att läsa mera. Då kunde målet vara att 30 pojkar ska läsa en bok inom ramen för projektet. Också här menar hen att det är bättre att skriva tydligt formulerade mål i ett enkelt svar och inte skriva för lång text.

Ett enkelt svar på varför man gör det man har tänkt göra.

Rosenberg säger också att målet är att kunna genomföra sitt projekt för att kunna uppnå sitt syfte.

Målet är liksom förstås då att man genomför *projektet*.

Detta kan sammanfattas som att beskrivningen på projektets mål och syfte ska svara på varför man vill genomföra sitt projekt. Den sökande ska beskriva vad hen förväntar sig att projektet ska uppnå och vem eller vad projektet kan vara till nytta för. Man bör också beskriva på vilket sätt man uppnår det. Det är också viktigt för den sökande att själv reflektera över det man gör och varför man vill göra det. Syftet och målet måste vara någonting som gynnar många människor, det vill säga allmännyttigt.

3.11 Budget och ansökt belopp

Då det gäller projektets eller verksamhetens budget berättar alla tre informanter att budgeten bör vara realistisk och baserad på riktiga summor. Paul poängterar att budgeten också ska balansera så att utgifterna och inkomsterna är lika stora. Rosenberg håller med:

Är budgeten inte i balans till exempel att där är jättemycket mera inkomster eller utgifter eller någonting sånt eller om där är 100 procent bara fondfinansiering [...] så då är det nästan säkert att det blir ett avslag direkt.

Paul påpekar att budgeten ska innehålla det bidrag man ansöker om.

Med det bidrag som man hoppas på från oss så ska *budgeten* vara i balans.

Alla tre informanter påpekar att det ansökta beloppet ska vara i balans med budgeten och vara realistisk i förhållande till den. Paul säger:

Det vad du ansöker om ska också vara det du har behov för och inte någon summa som du bara tagit från luften.

SFV:s representant berättar att det är viktigt att komma ihåg att i sin budget inkludera lönebikostnader, som till exempel försäkringar, om man har personalkostnader. Hen berättar också att en del fonder och stiftelser inte beviljar pengar för personalkostnader men detta är inte en regel som SFV har. Man får ändå inte starta ett projekt eller en verksamhet endast för att kunna sysselsätta någon person. SFV kräver inte heller en egen andel i budgeten. Kulturfonden å sin sida vill gärna se att man räknar med en egen andel i sin budget. Det behöver ändå inte vara pengar utan kan vara annat som till exempel talkoarbete. Rosenberg säger:

Det är viktigt att visa [...] att där finns en egen andel. Att vi tror så mycket på det här att vi jobbar för det.

Rosenberg på Kulturfonden och Löfgrens fond berättar också att budgeten är en plan och antagligen blir slutresultatet lite annorlunda än planerat. Vid stora avvikelser bör man meddela finansiären om detta. Till exempel om man ansökt om ett arbetsstipendium och blir beviljad det från en annan finansiär så kan man dra tillbaka sin ansökan.

Enligt SFV:s representant beviljas vanligtvis en mindre summa än den man ansökt om men ett fullt belopp kan beviljas om det är befogat.

Om det är så att vi tycker att alla andra omständigheter är gynnsamma så då kan man ju nog beviljas fullt belopp.

Rosenberg berättar att summan kan variera beroende på projektets storlek och natur. Om det är fråga om ett specifikt bidrag som till exempel bokanskaffningar kan man bli beviljad bidrag för att täcka 100% av utgifterna medan till exempel en konstnärlig produktion på flera tusen euro kanske blir beviljad bidrag för 10% av sina utgifter. En annan orsak till att storleken på bidragen varierar är hur angeläget Kulturfonden anser att ändamålet är för dem att understöda.

Ett ansökt belopp kan vara för stort om det inte balanserar med budgeten och man inte har behov av så mycket pengar. Då kan ett mindre belopp beviljas, berättar Paul. Det kan också uppfattas som orealistiskt och att den sökande inte riktigt vet vad hen håller på med om beloppet är väldigt stort. Beloppet kan också vara för litet om andra finansiärer saknas helt. Hon säger:

Man kanske tänker att dom här vet ju inte alls vad dom håller på med, dom söker ju helt för mycket. Eller helt för lite.

SFV:s representant uppger att ett väldigt stort belopp kan tyda på att ändamålet borde understödhas av staden eller kommunen.

Rosenberg berättar också att likartade projekt får likartade bidrag och om man ansökt om ett väldigt stort belopp kan det hända att man bara blir beviljad en liten del av summan. Om man då inte har planerat att ansöka om pengar från någon annan finansiär kan det hända att man inte blir beviljad något alls eftersom man ändå inte kommer att kunna genomföra projektet med endast en så liten summa.

Det är hela tiden ett resonemang kring helheten att kan dom göra någonting av det här projektet ifall dom får mycket mindre pengar eller kan dom inte.

Därför är andra finansiärer av stor vikt. Alla ansökningar behandlas ändå alltid individuellt.

Så det är alltid väldigt så där från fall till fall varje ansökan som analyseras och studeras.

Enligt SFV:s representant kräver SFV inte att man har andra finansiärer för sitt projekt eller sin verksamhet utan det är ändamålet som ska styra. Rosenberg å sin sida poängterar att ju flera andra finansiärer man har, desto bättre eftersom det gör det mera trovärdigt.

Ju flera ben man har att stå på desto trovärdigare så är hela helhetsbudgeten.

Om man till exempel själv anser att man har ett väldigt bra projekt men endast har Kulturfonden som finansiär så är det i slutändan Kulturfonden som avgör om du kan genomföra ditt projekt och inte den sökande själv. Har man flera finansiärer har man flera ben att stå på och kan genomföra projektet även om andra finansiärer ger avslag.

Om det är jag som vill göra den här produktionen så då ser jag till att jag har så många ben att stå på att om en säger nej så kan vi ändå fixa det här.

Sammanfattningsvis betyder det här att den sökande noga ska tänka igenom budgeten för projektet hen ska genomföra och basera budgeten på riktiga summor. Man ska alltså ta reda på vilka olika utgifter man har och varifrån man får inkomster. Budgeten ska också vara balanserad, det vill säga utgifterna och inkomsterna ska vara lika stora och man ska varken gå på vinst eller på förlust med sitt projekt. Den sökande ska komma ihåg att också räkna med utgifter som lönebikostnader om man betalar lön åt någon. En del finansiärer vill att man på inkomstsidan har en egen andel, alltså att man har en egen startsumma med pengar eller andra resurser som till exempel talkoarbete.

Den summa man ansöker om ska vara det man behöver för att komplettera sina inkomster för att balansera ut sina utgifter. Storleken på hur stor summa man kan bli beviljad beror på projektets natur och för att skapa sig en uppfattning om detta kan man gå in på finansiärens hemsida och söka upp vad de beviljat tidigare för liknande projekt.

Trots att inte alla finansiärer kräver det kan det vara en god idé att ansöka om bidrag från flera finansiärer för samma projekt. Det gör det mera sannolikt att projektet blir genomförbart om hoppet om extern finansiering inte endast ligger hos en finansiär.

3.12 Andra beviljade bidrag

Alla tre informanter svarar att frågan om tidigare finansiering av samma eller andra finansiärer handlar om trovärdighet, och berättar något om den som utför projektet eller verksamheten samt hurdant projektet eller verksamheten är till sin karaktär. Kulturfondens och Löfgrens fonds representant Rosenberg säger:

Man lite kollar att vad har man tidigare använt för fonder och hur har det sett ut tidigare. Så att det är också en trovärdighetsfråga.

Om man fått finansiering av olika finansiärer tyder det på att man är en seriös aktör och att andra också trott på det man gör. Konstsamfundets representant Paul säger:

Om den enda som ville investera i ditt projekt var pappa, då undrar man lite att var det här ett seriöst projekt. [...] Det är nu ingen som har gjort det, men bara som ett exempel.

Om man tidigare haft seriösa projekt eller verksamhet som andra trott på så är det mer sannolikt att detta projekt också är värt att stöda. Om man haft tidigare projekt ger det också en uppfattning om hur aktiv man är som aktör överlag. Rosenberg poängterar ändå att det inte är något krav att ha fått tidigare understöd, till exempel nya arbetsgrupper eller en ny förening har ju självklart inte tidigare fått någonting. Men om man varje år endast söker finansiering från en och samma fond kanske det inte är så intressant från fondens sida att upprätthålla det. Paul berättar också att statistiken på vad man tidigare beviljats av samma finansiär finns lagrad men att det underlättar processen om man lyfter fram det som är relevant, om man till exempel tidigare år fått finansiering för samma projekt som man nu söker för eller om någon annan part i ett samarbetsprojekt blivit beviljad bidrag för samma projekt. Det är ändå inte lika relevant att lista om någon inom samma organisation blivit beviljad bidrag för något helt annat projekt.

Således, om man tidigare beviljats bidrag för något projekt eller verksamhet påvisar det att man har erfarenhet av att göra liknande saker. Det ökar trovärdigheten för att man ska kunna genomföra också det man nu planerar göra och att man är en seriös aktör. Det är ändå inte något krav att ha fått finansiering tidigare.

3.13 Vanligaste misstagen

Alla tre informanter är eniga om att de vanligaste misstagen är slarvfel som att man till exempel sätter in fel ansökt summa eller skriver föreningens namn eller kontaktuppgifter fel. SFV:s representant säger:

Det är sådana där självklara saker som har visat sig att de inte är så självklara.

Paul säger att slarvfel är mänskliga och det är förståeligt att man gör sådana men att det kan ta mycket tid då man bereder ansökan om slarvfel måste redas ut. Slarvfelen kan också enligt henne vara tekniska till sin natur som att man till exempel bifogar fel bilaga eller har fel i budgeten. Vanliga fel är också att man skriver felaktig information, att man till exempel hänvisar till något i en annan text men så finns inte informationen i den text man hänvisar till. SFV:s representant och Rosenberg säger också att slarvigt ifyllda ansökningar som inte är genomtänkta innan man skickar iväg dem är ett vanligt misstag. Rosenberg poängterar att man måste ha en konkret plan för sin ansökan och att man inte endast kan skriva ner en idé utan att ha konkreta planer.

En slentrianmässig ansökan som är väldigt i hoprafsad som är mera en idé än en plan. [...] Det är ett steg mellan idé och plan, sen när du börjar planera något så blir det mera konkret.

Både Paul och SFV:s representant påpekar ändå att små slarvfel eller stavfel inte gör att ansökan genast skulle förkastas. Paul säger att det skulle vara orättvist att förkasta en ansökan på grund av stavfel. Hon säger ändå att man gärna kan ta hjälp av andra om man har svårt med att skriva.

Samtidigt måste man ju påpeka att om du är hemskt dålig på att skriva så då kanske du inte får fram ditt ärende.

SFV:s representant säger att det viktigaste för dem är att ändamålet på något sätt stärker utbudet, kvaliteten eller tillgängligheten på konst och kultur och att man ser på projektets helhet trots små misstag.

Både Paul och Rosenberg berättar att ett vanligt misstag är att man utgår ifrån att den som läser ansökan vet vem den sökande är och vad dom gör. Paul säger:

En del på något sätt utgår ifrån att alla vet ju redan vem vi är.

Det finns alltid flera personer som läser ansökningarna och alla är inte bekanta med den sökande från tidigare. Hon fortsätter:

Skriv alltid som att det är någon ny människa som ska läsa det.

Rosenberg poängterar att detta är ett ännu vanligare misstag då det gäller Löfgrens fond eftersom det är en mindre fond som verkar på ett litet område. Där tar man för givet att man vet vad andra håller på med.

Det är klart att Åboland är litet och kanske människor tänker att men hon vet ju vad vi gör och vi har alltid gjort det.

Även om de som läser ansökan känner till den som söker och de har ett bra ändamål så går det inte att motivera varför en slarvigt ifylld ansökan skulle få finansiering framom en bra ifylld ansökan. I likhet säger Paul att även om den som läser ansökan vet vem den sökande är så vet man inte vad dom planerar att göra nästa år. Hon säger att det känns arrogant om man inte skriver vad man vill ha pengar för.

Paul och SFV:s representant påpekar att ett vanligt misstag är att man har texter som man använder i många olika ansökningar och så kopierar man och klistrar in delar av texterna där man tycker att det passar in. Då kan det hända att man kopierar in fel text eller att man inte svarar exakt på frågan. Man ska vara noga med att man svarar på det som det frågas efter. Paul menar att det är vanligt att man glömmer svara på nyckelfrågorna som nämns i kapitel 3.6. Hon tipsar att man för att undvika detta misstag noggrant ska kolla att man svarat på frågorna innan man lämnar in ansökan.

Både Rosenberg och SFV:s representant berättar att sökande ofta tror att det är bättre att skriva långa texter. SFV:s representant säger:

Jag tror att man ibland kanske tror som sökande att ju mera text man har desto bättre är det.

De säger att det viktigaste är att man är konkret och skriver det som är relevant. SFV:s representant säger att det är lättare att avgöra vad ändamålet är om man endast har det som är relevant och viktigt med och inte skriver för mycket onödigt. Rosenberg säger att man ändå inte ska ha för lite information med så att ansökan blir slentrianmässig. Hon påpekar också att ett vanligt misstag är att man inte tänkt igenom sin budget och att den är i obalans. Förut var det också vanligt att man lämnade in en ofullständig ansökan men

detta har minskat eftersom man satt till funktioner som gör att det inte är möjligt att lämna in en ansökan om man inte fyllt i vissa fält. Vanliga misstag är också, enligt Rosenberg, att man inte har någon koppling till det svenska i Finland eller att det man ska göra inte har en koppling till kultur eller utbildning. Kulturfonden kan inte heller stöda enskilda personer som inte har någon koppling till samhället eller verksamhet som räknas som näringslivsverksamhet, turism eller miljö- och naturvård eller sådant som är kommunalt eller statligt ansvar.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att vanliga misstag som sökande gör är olika former av slarvfel. Slarvfel kan till exempel vara att man skriver namn eller kontaktuppgifter fel, eller att man inte direkt svarar på frågan. Man kan utgående från informanternas svar anta att det inte lönar sig att utgå från en färdigt skriven plan och kopiera sina svar från den eftersom det då kan hända att man inte svarar direkt på frågorna. Texterna kan då också bli osammanhängande. Slarvfel är ändå inte något som skulle göra att ansökan genast förkastas. Ett annat vanligt misstag är också att de sökande skriver för långa texter eller egentligen inte beskriver en konkret plan. Det viktigaste är att man på ett tydligt sätt får fram sitt ändamål. Som sökande ska man inte heller utgå ifrån att de som läser ansökan vet vem man är utan alltid beskriva sitt ändamål så tydligt som möjligt. Andra misstag som nämns är att budgeten inte är i balans eller att ändamålet är av sådan typ att finansieringen inte kan understöda det.

3.14 Yttre faktorer som påverkar

Det som alla tre informanterna är ense om är att andra finansiärer kan påverka på sätt eller annat om man blir beviljad bidrag. Detta diskuterats i kapitel 3.12. Rosenberg säger att det är positivt om man fått bidrag också från andra finansiärer men om man beviljats väldigt stora summor av många andra finansiärer kan det påverka beslutet om fonden anser att behovet för ytterligare finansiering inte finns längre. SFV:s representant säger att det inte finns något krav från SFV:s sida att det ska finnas andra finansiärer men om projektet inte fått någon finansiering från andra håll så finns det antagligen någon orsak till det. SFV kan inte heller stå helt ensamma som finansiärer för ett stort projekt. Andra faktorer som enligt Paul kan påverka positivt på möjligheten att bli beviljad bidrag är om det man tänker göra tangerar något speciellt tema som finansieraren det året fokuserar på.

En annan faktor är om de sakkunniga råkar veta vad det är för projekt det är fråga om från tidigare.

Om *de sakkunniga* känner till ett projekt från tidigare så vet dom ju på gott och ont om det är ett bra projekt eller inte.

SFV:s representant berättar att vem som blir beviljad bidrag också påverkas av hur mycket pengar det finns att dela ut och att man därför måste prioritera vissa ansökningar. Rosenberg i sin tur säger att en faktor som kan påverka är typen av sökande som också diskuterats i kapitel 3.13. Till exempel kan inte ett vinstbringande bolag beviljas bidrag.

Yttre faktorer är alltså faktorer som kan påverka om man blir beviljad bidrag eller inte som inte direkt har med ansökan att göra. Man kan, utgående från informanternas svar, dra slutsatsen att den största yttre faktorn som kan påverka beslutet är om man blivit beviljad bidrag från någon annan finansiär eller inte. Påverkan är positiv om man blivit beviljad bidrag av andra eftersom det påvisar att andra ansett att projektet eller verksamheten är seriös och tror på att det kan lyckas. Om man däremot inte blivit beviljad bidrag av andra kan påverkan vara negativ eftersom det kan vara ett tecken på att andra inte ansett att ändamålet är värt att stöda. Detta är ändå inte något som skulle vara avgörande faktorer. En annan faktor som kan ha både positiv och negativ inverkan är om de sakkunniga känner till projektet eller verksamheten från tidigare. Ansökans natur kan också påverka positivt om man till exempel passar in i ett speciellt tema-år eller negativt om man är en aktör som finansiären inte kan understöda som diskuterats tidigare. En faktor som också nämns är summan pengar som finansiären har att dela ut.

3.15 Motiveringar på besluten

Alla tre informanter svarar att deras organisation inte ger motiveringar på de beslut som tagits. Orsakerna till detta varierar. Paul berättar att det skulle vara omöjligt att skriva en motivering till alla eftersom anledningen oftast är att någon annan blivit beviljad istället.

Det finns kanske inte alltid en anledning i din ansökan.

Man måste välja vilka man prioriterar och det betyder inte att de andra ansökningarna skulle vara dåliga. Det finns endast en viss summa pengar och alla kan inte få bidrag. Det finns inte heller tid att skriva en motivering till alla. Hon säger att utgångsläget är att ingen

får bidrag och så lyfter man fram de som eventuellt skulle kunna få bidrag. Utgångsläget är inte att alla får och så väljer man bort de som inte ska få. I vissa enstaka fall kan man få en motivering av Konstsamfundet om man blir beviljad bidrag på något villkor som till exempel att en samarbetspart man nämner blir bekräftad. Ibland vill de sökande veta varför de inte blivit beviljade pengar. Då kan man inte alltid ge ett tydligt svar men man kan se om det finns några tydliga fel, till exempel att budgeten inte är ifylld.

SFV:s representant berättar att de sökande inte får någon motivering eftersom det inte går att standardisera motiveringarna eftersom de kan vara så olika. Motiveringarna ger eventuellt inte heller något mervärde för de sökande. SFV har också en policy att de inte reder ut varför enskilda fall inte blivit beviljade bidrag eftersom det skulle gå ohållbart mycket tid till det.

Vi försöker istället sätta våra resurser på viktigare saker som ska ge mervärde åt våra sökande och de som jobbar på fältet.

Rosenberg berättar att varken Kulturfonden eller Löfgrens fond skriver motiveringar till besluten till sina sökande. Om den sökande tar kontakt kan man tillsammans titta på ansökan och fundera på vad man kunde ändra på till nästa gång. Ibland kan orsaken till exempel vara att fonderna inte understöder det ändamål man angivit. Man kan genom att söka upp vad fonderna tidigare beviljats kontrollera att det ändamål man anger är något som de stöder.

Vi försöker vara så transparenta som möjligt så att alla ska förstå vad vi kan stöda och vad vi inte kan stöda.

Rosenberg berättar att i beslutet man får från Kulturfonden anges för vilket ändamål man blivit beviljad bidrag. Det kan också vara endast för en del av projektet man blir beviljad pengar. Hon säger:

Det kan vara ett kortare ändamål eller ett annat ändamål än vad man har sökt för.

Kulturfonden får in så mycket ansökningar så att det inte är möjligt att kommunicera individuellt med alla. Kulturfonden är inte heller en myndighet så de har inte ett ansvar att motivera avslagen, berättar Rosenberg. Alla kan inte få bidrag och de som är bättre

skrivna, tydligare planerade och mer intressanta till innehållet från Kulturfondens perspektiv går före eftersom man måste prioritera någon.

En del tycker nästan att det är en mänsklig rätt som finlandssvensk aktör att man ska ha tillgång till Kulturfondens bidrag men att de facto så är det ju inte så utan minst lika många får ju ett avslag.

Kulturfonden kan inte bevilja pengar för en ansökan om den är dåligt gjord trots att man anser att ändamålet är bra. Rosenberg motiverar:

Ansökan är visitkortet för verksamheten.

Man kan konstatera att ingen av de undersökta stiftelserna och fonderna ger ut motiveringar på sina beslut. Största orsaken till detta verkar vara att det finns så många sökande att det är för tidskrävande att skriva ut enskilda beslut. Alltid finns det inte heller uttalade orsaker till ett avslag. En orsak till avslag kan vara att man valt att prioritera någon annan sökande trots att ansökan varit bra. Till alla de undersökta stiftelserna och fonderna, förutom SFV, kan man som sökande ta kontakt om man vill ta reda på om det finns någon speciell orsak till att man fått ett avslag.

3.16 Bästa tips till de sökande

Rosenbergs bästa tips till en som ansöker om bidrag från Kulturfonden är att man ska skriva en ärlig och tydlig ansökan med en realistisk plan. Hon säger att eftersom man har en månad på sig att skriva den så behöver man inte skriva allt på en gång utan man kan göra ansökan stegvis. Hon rekommenderar att man börjar med sin ansökan i tid. Hon säger också att man ska låta någon annan läsa igenom ansökan innan man skickar den eftersom idén oftast är så tydlig för en själv att det kan vara svårt att återge sin vision till andra.

Man är så ivrig och man vet allting så jättetydligt så man kanske inte alltid återger samma tydlighet.

Man kan också alltid ringa till Kulturfonden och få handledning om man funderar på något. Gällande Löfgrens fond säger Rosenberg också att man måste ha en tydlig plan på vad man ska göra i framtiden. Det räcker inte att man gjort bra saker de senaste tio åren om det inte finns någonting att rikta pengarna på nu.

SFV:s representant föredrar själv när ansökningarna är korta och i punktform. Hen konstaterar att SFV:s ansökan just nu är uppbyggd så att den uppmuntrar till långa texter. Hens tips är att skriva så lättläsligt som möjligt och endast ha med det relevanta.

Lättläsligt och just att det relevanta står där och inte en massa utsvävningar.

Pauls bästa tips är att komma ihåg att korrekturläsa sin ansökan.

Låt din mamma läsa igenom din ansökan innan du skickar in den [...] eller din kollega eller någon som du litar på.

För att sammanfatta informanternas tips kan man konstatera att viktigaste för den sökande är att skriva en tydlig och ärlig ansökan där det relevanta är med. För att försäkra sig om att man inte har för mycket slarvfel och att andra förstår det man försöker förmedla kan man be någon annan att läsa igenom ansökan innan man skickar in den.

3.17 Frågor specifika för stiftelserna och fonderna

Stiftelsernas och fondernas ansökningar ser lite olika ut och i följande kapitel diskuteras de frågor som inte alla de undersökta stiftelserna och fonderna har i sin ansökan. En del av de ämnen som diskuteras är också sådant som informanterna själv tagit upp.

3.17.1 Svenska kulturfonden

Utöver de frågor som alla de intervjuade stiftelserna och fonderna har gemensamt frågades Kulturfonden också om frågan om vilken koppling projektet eller verksamheten har till det svenska i Finland samt frågan om vilket det förväntade resultatet av projektet eller verksamheten är. Rosenberg berättar att det man ska göra måste ha en verklig svensk dimension. Detta betyder inte att de som genomför projektet eller verksamheten måste ha svenska som modersmål eller finlandssvenska släktingar. Hon berättar att projektet måste ha en koppling till svenska på något vis, till exempel att det är riktat åt en svensk publik, tillgängligt på svenska, svensk marknadsföring, svenska medier är inblandade eller svenska skolor eller åldringshem är inblandade. Projekten kan också vara tvåspråkiga och då måste det finnas en tydlig koppling till svenskan.

Jag brukar säga så där smått på skämt, men lite på allvar också, att det hjälper inte att plocka in någon som bara heter Andersson i en helfinsk grupp. Det gör inte det till tvåspråkigt på något sätt utan det ska nog vara en svensk verklig dimension.

En tvåspråkig produktion kan till exempel vara en teaterpjäs som kan spelas på två språk eller att man växlar mellan språken. Också till exempel marknadsföringen och programbladet ska då vara på två språk. Konst som inte har något språk som till exempel dans eller bildkonst kan vara kopplat till svenskan till exempel om konstnären är svenskspråkig, det finns svenskspråkigt material och marknadsföring kring verket, svensk media finns på plats eller man har ett samarbete mellan nordiska länder.

Det finns ju många olika sätt att få den där svenska dimensionen synlig.

Kulturfonden frågar också i sin ansökan om vilket det förväntade resultatet av projektet eller verksamheten är. Rosenberg förklarar att man här ber den sökande att tänka lite framåt och fundera på vad man ska göra med resultatet av projektet eller verksamheten. Frågan är en slags fortsättning på varför-frågan.

Vad man vill uppnå, vad man har tänkt att det ska bidra till.

Projektet kan till exempel bidra till samhällsförändringar, ökad konsumtion av kultur, ökad kreativitet eller bättre miljöer.

Man kan konstatera att det för Kulturfonden är viktigt att det projekt man vill genomföra har någon slags koppling till det svenska i Finland. Kopplingen kan se ut på många olika sätt och det är viktigt att man beskriver hur kopplingen ser ut och att man också gör den svenska dimensionen synlig för såväl finansiären som sin publik.

Kulturfonden vill också se hur den sökandes projekt eller verksamhet har en samhällelig påverkan och vad man tror att projektet kommer att leda till. Rosenberg nämner tidigare att allt det som Kulturfonden understöder måste vara allmännyttigt på något vis och de vill därför att man beskriver det i ansökan.

3.17.2 Svenska folkskolans vänner

SFV frågar också i sin ansökan om aktivitet, riskhantering, alternativ plan, kommunikation och samarbete, spridning av projektet och dess resultat och fortsättningen på projektet, tidigare erfarenhet av liknande projekt eller verksamhet samt plan på hur man ska utvärdera projektet eller verksamheten.

Aktiviteten hänger, enligt SFV:s representant, ihop med tidsplanen. Det vill säga vilka aktiviteter man genomför under vilken tid. Man kan också bifoga en tidsplan som bilaga för att beskriva sin aktivitet.

Riskhantering handlar, enligt SFV:s representant, om att man ska vara medveten om sådana faktorer som eventuellt kan göra så att projektet inte lyckas helt optimalt. Det är viktigt för den sökande att reflektera kring sådana faktorer så att man kan hindra att något sker.

Det tänker vi att de kan kanske vara bra också för den sökande att i det skedet som man gör den där ansökan kanske också kommer att tänka på just sådana här faktorer.

Alla faktorer som påverkar går inte att hindra men man är åtminstone medveten om vad som kan påverka. Det påverkar också SFV:s beslut om det finns väldigt mycket osäkra moment i projektet så är det en stor risk att ge pengar åt något som med stor sannolikhet inte går att förverkliga. SFV vill också veta vad man har för alternativ plan om man till exempel inte blir beviljad pengar av SFV eller andra finansiärer. Det vill säga hur går man i sådana fall vidare med sitt projekt eller sin verksamhet.

I ansökan till SFV frågas det också om kommunikation och samarbete. Detta, berättar representanten, handlar om hur man tänker marknadsföra sitt projekt eller sin verksamhet. Det är SFV intresserade av eftersom de vill att projekten som de stöder också ska nå ut till så många andra som möjligt.

Om man gör någonting och ingen vet om att man gör det så kanske det inte får så stor effekt som det förtjänar att få.

SFV är också gärna med och får rapporter under projektets gång om det handlar om stora projekt som har en styrgrupp eller rapporteringsgrupp.

Frågan om hur spridningen av projektet och dess resultat och fortsättningen på projektet ser ut handlar om hur man kommer att dela med sig av projektet. Det handlar inte endast om marknadsföring utan också bieffekter som projektet leder till. Man måste dela med sig av det man gör så att projektet sprids och inte alla gör samma sak. Man kan sprida vidare lärdomar och kunskap man fått via projektet till exempel genom att berätta vad som gick bra och vad som inte gick bra till sina kollegor på fältet.

Vi vill ju gärna se att de sprider sig de här projekten så att man delar med sig helt enkelt.

SFV frågar också efter tidigare erfarenheter av liknande projekt eller verksamhet. Genom detta får man reda på vem det är fråga om och det inger också en viss trovärdighet om det finns bevis på att man tidigare klarat av att genomföra liknande projekt. Det här betyder ändå inte att en nybörjare inte skulle kunna beviljas bidrag.

I SFV:s ansökan ska man också ange en plan på hur man ska utvärdera sitt projekt eller sin verksamhet. Representanten poängterar att det är viktigt också för SFV att kunna berätta vad det blir av deras insatser och vad effekterna av de projekt de understöder blir på kort sikt, medellång sikt och lång sikt.

Det här är viktigt för oss att vi också kan sen berätta vad det blir av våra insatser.

Representanten poängterar att det under projektets gång också är bra att vara medveten om att man även ska utvärdera sitt projekt. Därför är det bra att ställa upp sådana mål som går att följa med. Då kan man ändra riktning om det under projektets gång visar sig att det man gör inte ger resultat. Då kan man istället satsa på sådant som ger resultat.

Både de som förverkligar de här projekten och vi som finansierar är ju i samma båt. Vi vill ju alla att *projekten* ska lyckas.

Till utvärderingen hör också SFV:s egen redovisningsblankett som ska fyllas i efter att projektet är avslutat om man blivit beviljad bidrag. Redovisningen kan också påverka ens framtida chanser att bli beviljad bidrag om det visar sig att man inte har gjort det man borde ha gjort. Då man skickar iväg ansökan förpliktigar man sig till att genomföra projektet och lämna in en redovisning inom en månad efter att projektet är avslutat.

Representanten påpekar också att en del bilagor krävs i ansökan. Om man är en förening eller annan sammanslutning krävs senaste fastställda bokslut och en verksamhetsplan.

Om man vill kan man också bifoga en utförlig budget eller en projektplan. Detta är dock inget krav.

Man kan konstatera att SFV har i sin ansökan många frågor som de andra stiftelserna och fonderna inte har. Då man ska skriva om sin aktivitet handlar det om att man ska beskriva det man ska genomföra och hur man genomför det. Konstsamfundet har också denna fråga. I riskhanteringen ska den sökande fundera på vad som kan göra så att projektet inte går att genomföra optimalt och hur man kan förebygga att det händer. Om det finns väldigt mycket risker med det man vill genomföra kan det påverka chanserna att bli beviljad bidrag. Kommunikation och samarbete handlar om hur man ska marknadsföra sitt projekt eller sin verksamhet och vid stora projekt också om hur man kan ge mellanrapporter åt SFV som finansiär. SFV frågar också om spridningen av projektets resultat som handlar om vilka bieffekter projektet kommer ha och hur man sprider detta vidare. Denna fråga handlar ganska långt om samma saker som Kulturfondens fråga om projektets eller verksamhetens förväntade resultat.

SFV frågar också vilka tidigare erfarenheter den sökande har av att genomföra liknande projekt eller verksamhet. Detta är en trovärdighetsfråga i likhet med frågan om man tidigare fått bidrag från fonder och stiftelser för något projekt. Den ger svar på hur troligt det är att man kan genomföra det man planerat att göra.

SFV vill också att man ska utvärdera och redovisa sitt projekt eftersom de vill veta hurdan effekt deras bidrag har och vilka projekt som blir genomförda tack vare det. Utvärderingen sker, på samma sätt som med de andra stiftelserna och fonderna, genom en redovisningsblankett som fylls i efter att projektet är genomfört. Redovisningen måste vara gjord för att man ska kunna bli beviljad bidrag på nytt. Till ansökningarna kan och bör också olika sorters bilagor bifogas.

3.17.3 Föreningen Konstsamfundet

Konstsamfundet frågar också, i likhet med SFV om projektets aktivitet utöver de gemensamma frågorna. I Konstsamfundets ansökan är detta en flervalsmeny där man ska välja rätt alternativ som t.ex. musik, media och publikationer, medborgaraktivitet och så vidare.

Paul berättar att det i värsta fall kan påverka ansökan om man väljer fel eftersom vissa obligatoriska frågor kan falla bort. Ofta om någon valt fel är det ändå fråga om tvärkonstnärliga projekt som kan vara svåra att definiera och då kan Konstsamfundet flytta ansökan till rätt alternativ så att det gynnar den sökande.

Också Paul, i likhet med SFV:s representant, tar upp bilagor som bör bifogas till ansökan. Föreningar ska bifoga senaste godkända bokslut och verksamhetsberättelse och en detaljerad projektbudget. Detta visar på att finanserna är i skick och att man är en förening med en seriös verksamhet. Man kan också bifoga andra bilagor som stärker ansökan.

I likhet med Kulturfonden frågar också Konstsamfundet i sin ansökan om kopplingen till det svenska i Finland. Paul säger att frågan finns till för att det annars kan bli oklart om man har en koppling till det svenska i Finland. Hon säger att man ärligt ska svara på frågan med till exempel att man är svenskspråkig, projektet görs på svenska, att man inte anser att man har ett språk för att man gör till exempel ett musikprojekt eller att man inte har någon koppling till svenskan.

Paul tar också upp redovisning som också kom upp i diskussionen med SFV:s representant. Paul poängterar att ansökan inte tar slut vid att man blir beviljad bidrag. Efter att man fått besked om att man blivit beviljad pengar ska man rekvirera sitt bidrag och efter avslutat projekt även redovisa det. Om man inte redovisar sitt bidrag så kan man inte bli beviljad bidrag på nytt. Påminnelser om redovisning skickas ut till de som blivit beviljade bidrag. För Konstsamfundet är det intressant att veta om det bidrag man givit har haft någon effekt och om man utförde det man planerade. Paul poängterar också att man inte ska vara rädd att redovisa sitt bidrag trots att man misslyckats eftersom sådant är mänskligt och händer ibland. Man kan alltid returnera bidrag som blivit oanvända om projektet inte genomförts. Hon säger:

Det är okej att misslyckas eller ändra sig.

Man kan konstatera att Konstsamfundet också frågar efter projektets aktivitet men till skillnad från SFV handlar det i Konstsamfundets ansökan om en flervalssmeny där man ska välja det alternativ som bäst passar in på det projekt eller den verksamhet man ska

genomföra. I likhet med SFV bör man också i Konstsamfundets ansökan bifoga vissa bilagor och redovisa sitt bidrag efter att projektet är avslutat. Redovisningen ska göras oberoende om projektet lyckades eller misslyckades. Projekt får misslyckas och man ska redovisa detta.

Konstsamfundet frågar också efter kopplingen till det svenska i Finland i likhet med Kulturfonden. Kopplingen här kan också se ut på lite olika sätt med det viktigaste här är ändå att man ärligt beskriver kopplingen till det svenska, om det finns någon sådan.

3.17.4 Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond

I ansökan till Löfgrens fond frågas det, utöver de gemensamma frågorna, om vilka meriter man som sökande har. Rosenberg säger att man frågar efter detta för att kolla att det är ”rätt sorts människor som gör rätt sorts saker”. Den som läser ansökan får alltså reda på om man gjort något liknande tidigare eller om man har någon koppling till det man gör. Det är alltså en fråga om relevans.

Man kan kortfattat konstatera att man, i frågan om meriter, ska svara på om man har någon erfarenhet av att ha gjort liknande projekt eller verksamhet tidigare. Det är en trovärdighetsfråga och alltså mycket likt SFV:s fråga angående tidigare erfarenhet av liknande projekt eller verksamhet och frågan om man tidigare fått bidrag av någon stiftelse eller fond.

4 DISKUSSION

I Magmas rapport (2014) framkommer att stiftelsernas och fondernas roll har ökat hela tiden. Detta kan dels bero på att avkastningen på kapitalen växer hela tiden och det finns mer och mer pengar att dela ut. Kulturbranschens kanske största utmaning är ekonomisk och med större ekonomiska resurser ökar möjligheterna till vad man kan genomföra. Också Svenska kulturfondens och Löfgrens fonds representant Rosenberg tar i intervjuerna upp vilka möjligheter finansiering från olika stiftelser och fonder medför och att de har en betydande samhällslig påverkan. Allt från toppforskning till barnmusik har kunnat genomföras tack vare finansiering från stiftelser och fonder. I och med att stiftelser

och fonder har en förmåga att snabbare kunna reagera på det som sker i samhället kan de stöda de trender och fenomen som sker just nu på kulturbranschen. Den statliga finansieringen har inte samma möjligheter till detta eftersom processerna är mera byråkratiska och är mer tidskrävande. Ett exempel på den snabba responsen från stiftelser och fonder är under den, i skrivande stund, pågående Covid-19-pandemin världen över. Virusets har i Finland orsakat en epidemi som tvingat alla kulturevenemang att ställas in för månader framöver, och många inom kulturbranschen går miste om arbete och därmed inkomst. Situationen blir därför ekonomiskt utmanande för dem. Flera stiftelser och fonder har reagerat med ett samarbetsprojekt som inför specialbidrag som i huvudsak professionella kulturutövare kan ansöka om för att underlätta den ekonomiska situationen. Staten är involverad i detta samarbetsprojekt eftersom Centret för konstfrämjande Taika och Undervisnings- och kulturministeriet också innefattas. De inblandade stiftelserna och fonderna har ändå en väldigt viktig roll i denna krishjälp eftersom de tillsammans står för 900 000 euro av de 1,5 miljoner som delas ut. (Svenska kulturfonden, 2020)

En av forskningsfrågorna löd *Vad förväntas av en bra bidragsansökan enligt stiftelserna och fonderna?*. Utgående från resultatet kan man konstatera att det allra viktigaste som förväntas av en bra bidragsansökan är att projektet är genomtänkt och att det finns en konkret plan för vad man tänkt göra. Detta tar flera av informanterna upp. Genomgående i intervjuerna nämndes, att i en bra ansökan lyckas den sökande klart och tydligt framföra sin plan och kan tydligt svara på de frågor som ställs. Paul poängterade att man i sin ansökan ska lyckas svara på frågorna *Vem? Vad? Varför? När? Hur? och Hur mycket?*

Om du har svarat på de här frågorna [...] så har du redan ganska långt din ansökan.

I kapitel 3.11 diskuteras också att det i ansökan också bör finnas en genomtänkt och realistisk budget och motiveringar till varför finansiärens bidrag behövs. Dessa övergripande förväntningar var gemensamma för alla informanter.

För att besvara forskningsfrågan *Vilka centrala delar söker de finlandssvenska fonderna och stiftelserna efter i en bidragsansökan?* kan man sammanställa resultatet i kapitlen 3.6 och 3.7 och konstatera att det finns fyra huvudsakliga delar. En av de centrala delarna är att man lyckas uppfylla förväntningarna på en tekniskt väl utförd ansökan. I en tekniskt

väl skriven ansökan klarar den sökande av att svara på de frågor som ställs och kan på ett klart och tydligt sätt beskriva sitt projekt eller sin verksamhet. Utöver att ansökan är välskriven och innehåller relevant information, bör själva projektet på ett konstnärligt plan vara intressant och allmännyttigt. Detta bedöms av sakkunniga inom olika områden i konst- och kulturbranschen. Ändamålet bör också vara sådant till sin natur att det faller inom finansiärernas fokusområden och är något de kan understöda. Den fjärde delen är att den aktör som ska genomföra projektet också är trovärdig och är en relevant aktör för just den sorts projekt eller verksamhet som de ämnar genomföra. Det är viktigt att den sökande också kommer ihåg att ansökan bedöms som en helhet och de olika centrala delarna väger stort i helhetsbedömningen.

Den tredje forskningsfrågan löd *Vilka är de vanligaste misstagen i ansökningar och hur ska man undvika dem?* I resultatet i kapitlet 3.13 framkommer att de vanligaste misstagen är olika former av slarvfel som att man till exempel stavar namn fel eller inte direkt svarar på den frågan som ställs. Alla tre informanter var eniga om att små slarvfel inte stjälper ansökan, men ansökan verkar inte så genomtänkt om den innehåller mycket slarvfel. Informanternas tips var bland annat att man ska läsa igenom sin ansökan noggrant för att undvika slarvfelen och kontrollera att man svarar på frågan. Ett vanligt fel är också att man skriver för långa texter istället för att endast skriva det som är relevant. Detta kan man undvika genom att ha en tydlig plan och försöka att endast inkludera det som är relevant i sina texter. Både Kulturfondens och Löfgrens representant Rosenberg och Konstsamfundets representant Paul poängterade att sökande ibland felaktigt utgår ifrån att finansiärerna vet vem den sökande är. För att undvika detta ska man alltid skriva sina texter som att det är någon helt ny som ska läsa det. Det är ändå bra att komma ihåg att ansökan inte faller på om man har gjort något litet misstag. SFV:s representant motiverar:

Om vissa delar fattas [...] men man ändå ser något som man tror på så inte faller det för att ansökan är dåligt gjord.

Trots att detta arbete endast behandlar finlandssvenska stiftelser och fonder är det som sökande också viktigt att komma ihåg att det finns en hel del olika stiftelser och fonder som man kan ansöka om pengar ifrån. Det finns också möjlighet att ansöka om bidrag från statligt håll, till exempel från Taika. Det poängterades också av Rosenberg i resultatet i kapitel 3.11 att det lönar sig att söka om bidrag från många olika finansiärer för samma

projekt eftersom man då har flera ben att stå på. Även om man får ett avslag från någon finansiär så kan man ändå genomföra sitt projekt. Hon säger:

Ju flera ben man har att stå på desto trovärdigare så är hela helhetsbudgeten.

Som tidigare konstaterats både i litteraturen (Hirvi-Ijäs, 2014) och i intervjuerna av Rosenberg har stiftelserna och fonderna en viktig roll och en betydande del pengar att dela ut. Det lönar sig att utnyttja den möjligheten som finns att kunna genomföra olika projekt, både professionellt och på amatörnivå, med hjälp av extern finansiering. Det är ändå många som tävlar om att få bidrag och endast en viss summa pengar att dela ut. Därför lönar det sig att satsa på sin ansökan och göra den så bra som möjligt för att öka sina chanser att bli beviljad bidrag. Alltid räcker inte en väl gjord ansökan eftersom stiftelserna och fonderna ändå måste prioritera vissa sökande, men det hjälper en god bit på vägen. SFV:s representant sade:

I och med att vi har en viss budget så betyder det att fast alla de här sakerna [...] stämmer och allt klaffar så kan det hända att man ändå inte beviljas därför för att pengarna inte är oändliga.

Det framkom också i intervjun med Rosenberg att det är ett stort förtroende från finansiärernas sida att gå in med pengar i olika projekt och att detta bör återspegla sig i ansökningarna.

Trots att bidrag från olika fonder och stiftelser är väldigt värdefulla och det lönar sig att satsa på sina ansökningar, så är den finansiering som stiftelserna och fonderna står för endast en kompletterande inkomst. Den främsta inkomstkällan, om inte det är gratis för publiken, bör vara själva projektet, till exempel biljettförsäljning. Därför är det viktigt att komma ihåg att det man ska satsa mest energi på är själva projektet. Det som står i fokus är projektet och den nytta som det bidrar till.

5 AVSLUTNING

Syftet med detta arbete var att ta reda på hur man skriver en bidragsansökan som har potential att bli beviljad bidrag. Resultatet av studien ska kunna fungera som ett redskap man kan använda då man skriver en bidragsansökan. Det material jag samlat ihop är omfattande och kan användas som riktlinjer då man skriver en bidragsansökan. Jag tror att

man med hjälp av detta material har möjlighet att skriva en ansökan som har potential att bli beviljad bidrag. Därmed anser jag att jag uppnått syftet med studien. Målsättningen med arbetet var också att utgående från resultatet kunna skapa en guide som kan användas av olika aktörer inom kulturbranschen vid skrivandet av bidragsansökningar. Som bilaga (bilaga 1) i detta arbete finns en guide med tips om vad man bör tänka på då man skriver en bidragsansökan. Guiden är skapad utgående från resultaten i denna studie. Guiden kan användas fritt av sökande.

Avsikten med denna studie var att skapa allmänna riktlinjer och tips på hur man ska skriva bidragsansökningar till finlandssvenska stiftelser och fonder. Man bör ändå komma ihåg att resultatet endast är baserat på fyra olika stiftelser och fonder och tre olika informanter. Resultatet är därmed begränsat till vad just dessa finansiärer kräver i sina ansökningar. Arbetets fokus ligger också på hur man ska skriva ansökan på ett tekniskt plan medan den inte alls tar upp hur projekten ser ut på ett konstnärligt plan. Då man ansöker om finansiering är det ändå viktigt att komma ihåg att också själva projektet i sig också ska vara något som är värt att satsa pengar på.

Även om detta arbete ger allmänna riktlinjer om hur man kan skriva ansökningar så har alla finansiärer lite olika frågor i sina ansökningar och därmed också olika kriterier. Det lönar sig därför alltid att läsa finansiärernas egna beskrivningar och instruktioner för att kunna svara på just det de söker efter. Ibland kan finansiärerna ha egna tips och riktlinjer på hur man ska skriva och då ska man alltid läsa och följa dem. Frågorna i de olika ansökningarna varierar från ansökningsomgång och finansiär men detta arbete kan ligga som en slags grund för hur det lönar sig att skriva.

En del av förväntningarna av stiftelserna och fonderna som beskrivs i resultatet är avancerade och förutsätter att de sökande har en del förkunskaper och erfarenheter av att skriva bidragsansökningar eller andra erfarenheter inom kulturfältet. Som kulturproducentstuderande har jag personligen erfarenheter av att skriva ansökningar och också kompetenser att kunna gestalta produktioner ur en teknisk synvinkel på ett professionellt sätt. Diskussionen som förts under intervjuerna präglas av den förkunskap jag som kulturproducent har. De råd och riktlinjer som framkommer i studien förutsätter delvis liknande förkunskaper som konstnärer eller nybörjare eventuellt inte har. Till

exempel förväntas de sökande kunna skapa en budget för sitt planerade projekt eller sin verksamhet vilket kan vara mycket främmande för någon som aldrig gjort det förut. Konstnärer ser också ett projekt ur en annorlunda synvinkel än till exempel en producent. För att kunna skriva en ansökan krävs ändå att konstnären också kan se sitt projekt från ett mera tekniskt perspektiv och hur projektet ser ut i praktiken. En person som aldrig förut skrivit en bidragsansökan skulle därför eventuellt behöva en mera ingående guide än den som utvecklats i detta arbete.

Metoden jag använde mig av i detta arbete var semistrukturerad intervju. Det gav mig möjlighet att ställa följdfrågor och ändra riktning på diskussionen under intervjuens gång. Detta innebär att resultatet kan ha påverkats av hurdana följdfrågor eller eventuella ledande frågor jag som forskare ställde.

Utgående från resultatet i detta arbete kan man konstatera att de undersökta stiftelserna och fonderna har liknande krav och kriterier för de ansökningarna som kommer in. Man kan dra slutsatsen att om en ansökan anses vara väl gjord av en av finansiärerna så är det troligt att de andra finansiärerna också anser det. Det mesta av det som kom fram i intervjuerna var gemensamt för alla de undersökta finansiärerna. Därför kan detta arbete vara till nytta för de som söker om pengar från olika fonder och stiftelser.

Det allra viktigaste som sökande är att komma ihåg att noga planera sitt projekt och göra någonting man verkligen tror på. I ansökan gäller det sedan att framföra sina planer och motivera på vilket sätt just det projektet är viktigt. Man ska komma ihåg att skriva klart och tydligt och noggrant kontrollera att man svarat på frågorna. Under arbetets gång har jag lärt mig mycket och hoppas att också andra kan dra nytta av det jag kommit fram till. Lycka till med ansökningsskrivandet!

KÄLLOR

Stiftelser och fonder, u.d. *Säätiöt ja rahastot - Stiftelser och fonder*. [Online]

Available at: <https://saatiotrahastot.fi/sv/framsida/>

[Använd 18 2 2020].

Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond, u.d. *Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond*. [Online]

Available at: <https://www.lofgren.fi/startsidea/>

[Använd 23 1 2020].

Stiftelsen för Åbo Akademi sr, 2020. *Stiftelsen för Åbo Akademi sr*. [Online]

Available at: <https://stiftelsenabo.fi/>

[Använd 18 2 2020].

Denscombe, M., 2016. *Forskningshandboken - För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 3:1 red. Lund: Studentlitteratur.

Hirvi-Ijäs, M. & Sokka, S., 2020. *Suomen taide- ja taiteilijapolitiikka 2019*, u.o.: Cupore.

Centret för konstfrämjande, 2019. *Vi möjliggör*, u.o.: Centret för konstfrämjande .

Aula Research, 2019. *Säätiöiden jakamat apurahat taiteelle ja kulttuurille 2010, 2013 ja 2017 - Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta 2019*, u.o.: Aula Reserach.

Suvikumpu, L., u.d. *Stiftelsernas stöd till vetenskap och kultur ska tryggas*, u.o.: Stiftelser och fonder rf.

Hirvi-Ijäs, M., 2014. *"Ni har ju era fonder" "Vi har ju våra fonder" – hållbar kulturpolitik på svenska i Finland?*, u.o.: Tankesmedjan Magma.

Kreander, M. & Sandlund , T., 2006. Historisk och teoretisk inramning. i: K. Liebkind & T. Sandlund, red. *Räcker det med svenskan? - Om finlandssvenskarnas anknytning till sina organisationer*. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland, pp. 14-51.

Svenska kulturfonden, u.d. *Svenska kulturfonden*. [Online]

Available at: <https://www.kulturfonden.fi/>

[Använd 16 1 2020].

Föreningen Konstsamfundet, u.d. *Konstsamfundet*. [Online]

Available at: <https://www.konstsamfundet.fi/>

[Använd 16 1 2020].

Svenska folkskolans vänner, u.d. *Svenska folkskolans vänner*. [Online]

Available at: <https://sfv.fi/sv/hem/>

[Använd 21 1 2020].

Sjögren, F., 2005. *Fogar av kalk i kulturens murar*. Åbo: Stiftelsen Martha och Albin Löfgrens kulturfond.

Svenska Akademien, 2015. *Svenska Akademiens ordböcker*. [Online]

Available at: <https://svenska.se/>

[Använd 16 3 2020].

Svenska Akademien , 2009. *Svenska Akademiens ordböcker*. [Online]

Available at: <https://svenska.se/>

[Använd 16 3 2020].

Svenska kulturfonden, 2020. *Svenska kulturfonden*. [Online]

Available at: <https://www.kulturfonden.fi/2020/03/19/fonderna-och-ministeriet-ger-tillsammans-15-miljoner-euro-i-krishjalp-till-kulturfaltet/>

[Använd 23 3 2020].

BILAGOR

Bilaga 1

Hur skriver jag en ansökan?

NÅGRA ENKLA TIPS FÖR DIG SOM SKRIVER EN BIDRAGSANSÖKAN FÖR KULTURPROJEKT

TEKNISKT VÄLSKRIVEN

I din ansökan skall du på ett klart och tydligt sätt beskriva det du tänkt genomföra. Se till att noggrant svara på alla frågor. Dina texter behöver inte vara långa bara du lyckas beskriva ditt projekt på ett enkelt sätt.

KONSTNÄRLIGT INTRESSANT

Tänk på att det projekt du tänkt genomföra är något som är intressant för många och är allmännyttigt. Alltså att många människor har nytta och glädje av det du gör, inte endast du, kom ihåg att också beskriva det i din ansökan.

RÄTT FOKUSOMRÅDE

Tänk på att ditt projekt måste vara sådant till sin natur att de finansiärer du riktar dig till kan understöda det. Alla finansiärer har olika fokusområden som de satsar på. Vad de olika finansiärerna kan understöda hittar du oftast på deras egna hemsidor.

PASSLIG AKTÖR

Fundera på varför just du vill genomföra projektet och om du genomför det som privatperson, arbetsgrupp, organisation eller liknande. Utgå aldrig ifrån att finansiären redan vet vem du är. Kontrollera att den finansiär du riktar dig till kan understöda just dig. Ofta kan inte t.ex. vinstbringande företag ansöka om bidrag.

TIPSEN ÄR BASERADE PÅ EXAMENSARBETET *HURDAN ÄR EN BRA BIDRAGSANSÖKAN?* AV FRIDA LASSUS, YRKESHÖGSKOLAN ARCADEA, 2020

HÄR FÅR DU NÅGRA TIPS PÅ VAD DU SKALL TÄNKA PÅ DÅ DU BESVARAR VANLIGA FRÅGOR SOM BRUKAR FINNAS I ANSÖKNINGARNA

MÅLGRUPP

Fundera på vilken publik du vill nå ut till med ditt projekt. Även om ditt projekt riktar sig till alla, begränsas det till exempel av var du genomför det eller publikens intresse. Definiera vilka gruppernas människor du vill nå ut till men kom ändå ihåg att försöka nå ut till så många som möjligt.

TIDSPLAN

Beskriv **när** ditt projekt genomförs och hur långt det är. Du kan också skriva i t.ex. punktform när olika saker händer inom ramen för ditt projekt. Se till att din tidsplan passar in i finansiärens tidsplan för när de beviljar bidrag, till exempel att projektet skall ske under kommande år.

MÅL OCH SYFTE

Beskriv **varför** du genomför ditt projekt. Fundera på vad eller för vem projektet kan vara till nytta. Beskriv vad du vill uppnå med ditt projekt och hur du kan uppnå det. Kom ihåg att syftet och målen måste vara något som gynnar många människor, d.v.s. att det är allmännyttigt.

BUDGET

Fundera på vilka utgifter och inkomster du har inom ditt projekt. Din budget skall vara genomtänkt, realistisk och skall balansera d.v.s. att dina utgifter är lika stora som dina inkomster. De flesta finansiärer ser gärna att den största inkomstkällan skall vara från ditt projekt och bidrag endast är en kompletterande inkomstkälla. Observera att en del finansiärer endast beviljar bidrag för samma projekt en gång.

ANDRA BIDRAG

Tänk på att det kan löna sig att ansöka om bidrag från flera olika finansiärer. Då har du ändå möjlighet att kunna genomföra ditt projekt om någon av finansiärerna ger ett avslag. Ju flera ben du har att stå på desto bättre!

NÅGRA EXTRA TIPS !

- ✦ Skriv din ansökan i flera etapper. Du behöver inte göra allt på en gång. Fundera i lugn och ro på vad du skall skriva.
- ✦ Läs igenom din ansökan noga för att undvika stavfel. Be gärna någon annan läsa igenom den för att vara säker att andra förstår vad du vill föra fram med din text.
- ✦ Undvik att skriva för långa texter! Skriv hellre kort och koncist och ha med det som är relevant. Undvik onödiga utsvävningar.
- ✦ Kom ihåg att jobba för det du tror på och satsa din energi på ditt projekt! Försök sedan återge din vision och din konkreta plan i ansökan.

LYCKA TILL MED ANSÖKAN OCH GENOMFÖRANDET AV DITT PROJEKT!